

ELEKTRO MARIBOR

*Interni informacijski list
podjetja Elektro Maribor,
podjetja za distribucijo
električne energije, d.d.*

2/09

infotok

Namenjeno:

Fotovoltaika – energija prihodnosti

Dogajanje na trgu z
električno energijo

Vodstveni pogled
za leto 2008

Nadgradnja klicnega
centra

Vsebina

- 3 Uvodni nagovor
- 4 Dogajanje na trgu
- 5 Fotovoltaika – energija, ki ima prihodnost in zagotavlja zaslužek
- 7 V Elektro Maribor smo do zdaj postavili že pet sončnih elektrarn skupne vršne moči 155 kilovатов!
- 9 Vodstveni pregled za leto 2008
- 10 Poslovanje družbe Elektro Maribor v letu 2008 in načrti za leto 2009
- 12 Inovacije
- 13 Obračun električne energije za gospodinjstva
- 15 Izkoristimo naša znanja, zmožnosti in priložnosti na trgu, bodimo korak pred konkurenco
- 16 Potek sanacije škod po januarskih neurjih
- 17 Kako se bere obračunski list plače?
- 18 Zagon Centra za zbiranje, ločevanje in predelavo demontirane opreme v Radvanju – nova pridobitev podjetja
- 20 Nadgradnja klicnega centra
- 23 Intervju z Radomilo Muć
- 25 Od zamisli do realizacije je ponavadi dolga pot
- 27 Donacija ob materinskem dnevu
- 30 Kaj pa drugi počnejo, se sprašuje Cenc?
- 13 Preselili smo štokljinno gnezdo
- 32 Jubilejni 30. Kotnikovi dnevi
- 33 Koliko napora je potrebno za zdravje
- 34 V spomin Damjanu Kralju
- 34 Razgovori z upravo
- 34 Nagrajeni prispevki za Infotok
- 35 Rojstni dnevi

Na naslovnici

Fotovoltaika - energija prihodnosti

» Fotografija:
Milan Feguš

Jubilejne nagrade

Maj, junij, julij, avgust, september

Delovna doba	Ime in priimek	OE / SE	Mesec izpolnitve
10	Jožef Horvat	Murska Sobota	maj
10	Saša Stupar	Uprava	maj
35	Bogomir Pongračič	SE Ljutomer	maj
35	Jože Letnik	Maribor z okolico	maj
10	Boštjan Behin	SE Maribor	junij
20	Franc Koprivnik	SE Maribor	junij
35	Milan Stefanovič	Murska Sobota	junij
35	Zdenka Žerjav	Uprava	junij
10	Jernej Kmetec	Uprava	julij
10	Matjaž Barovič	Maribor z okolico	julij
10	Borut Volupič	SE Maribor	julij
10	Marcelino Metličar	Maribor z okolico	julij
20	Jože Hrastnik	Uprava	julij
20	Danica Štabuc	Uprava	julij
20	Bojan Veršič	SE Ljutomer	julij
20	Milan Veršič	SE Ljutomer	julij
30	Hedvika Verlič	Uprava	julij
30	Alojz Sukič	Murska Sobota	julij
35	Jože Bezjak	Uprava	julij
35	Darko Polanec	SE Maribor	julij
10	Tomaž Plahut	Murska Sobota	avgust
10	Igor Seljak	Maribor z okolico	avgust
10	Davor Draganič	SE Maribor	avgust
20	Herman Kisilak	Murska Sobota	avgust
20	Ivan Kuhar	Murska Sobota	avgust
30	Štefan Rotvein	Uprava	avgust
35	Terezija Feguš	Ptuj	avgust
35	Anton Polič	SE Maribor	avgust
10	Simon Bejek	Murska Sobota	september
10	Igor Kovačič	Murska Sobota	september
20	Igor Senekovič	Maribor z okolico	september
20	Sergej Cvikl	Ptuj	september
20	Miran Horvat	Uprava	september
20	Drago Košič	Slovenska Bistrica	september
30	Darinka Štumberger	Uprava	september
30	Miran Preinig	Gornja Radgona	september
30	Branko Filipič	SE Ljutomer	september
30	Feliks Klemenčič	Murska Sobota	september
30	Zvonko Rottner	SE Maribor	september
30	Dragan Braniša	Murska Sobota	september
30	Vinko Brglez	Maribor z okolico	september
30	Franc Vilčnik	Ptuj	september
35	Alojz Ketiš	SE Maribor	september
35	Stanko Kosi	SE Maribor	september
35	Branko Kolarič	SE Maribor	september
35	Miroslav Ozmec	SE Ljutomer	september
35	Marina Sotlar	Uprava	september
35	Danica Nolde	Maribor z okolico	september

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko Infotoka je **15. 8. 2009**.

Pošljete jih lahko na **infotok@elektro-maribor.si** ali oddate v svojih tajništvi.

Ali je krizno obdobje res obdobje priložnosti?

Živimo v času, ko vsak dan spremljamo novice o različnih pojavnih oblikah finančne in gospodarske krize, ki je zajela svetovno gospodarstvo. Iščejo se poti za čimprejšnji in čim manj boleč izhod iz neugodnega položaja. Ukrepi, ki jih sprejemajo vlade, so deležne kritik in pohval. Eni govorijo o dolgotrajnosti, drugi o kratkotrajnosti krize. Eni menijo, da se je treba na vseh ravneh prilagoditi zmanjšani gospodarski in investicijski aktivnosti, medtem ko drugi vidijo v trenutnem položaju edinstveno priložnost za razvojni prodor.

Kaj je res in kaj ni ter kako vpliva to stanje negotovosti na naše poslovne cilje?

Enoumne odgovora na prvi del vprašanja ni. Vsak ima delno prav, saj so različni gospodarski subjekti v krizno obdobje prišli različno močni. Tako lahko eni to obdobje res izkoristijo za razvojno prestrukturiranje, medtem ko tisti, ki so že prej imeli težave, v trenutnem položaju težko ali pa sploh ne najdejo pravega izhoda. Tako smo priče precejšnjemu povečevanju brezposelnosti in števila stečajev.

Tudi mi na te dogodke nismo imuni, kljub temu da nekateri menijo, da elektriko tako ali tako vsi potrebujejo, pa naj si bo kriza ali ne. To še zdaleč ni res. Finančna in gospodarska kriza sta povzročile tudi na področju energentov občutne premike ravni cen. Ob koncu lanskega leta je padcu cen nafte sledil padec cen električne energije. Z zamikom bo padla tudi cena plina, kar bo še dodatno vplivalo na raven cen v nekaterih primerih. Seveda bi nekateri rekli, da je to za krizno obdobje dobro, saj tako stroški za elektriko padajo. Vendar to ni tako, saj se elektrika kupuje vnaprej. Nastal je nevsakdanji položaj, ko se podjetjem naročila zmanjšujejo ali celo preklicujejo. Ko novih naročil skoraj ni bilo mogoče videti, so podjetja posledično zmanjšala porabo električne energije, ki so jo v preteklem letu pogodbeno zagotovila. Vse to je in še vedno negativno vpliva na poslovanje našega podjetja v tem času. Po eni strani moramo po sedanjih, nizkih cenah prodajati viške, ki nastajajo zaradi manjše prodaje, kar predstavlja precejšnjo izgubo, po drugi strani pa zaradi zmanjšanih količin prenesene električne energije po omrežju ne dosegamo načrtovanih finančnih učinkov pri omrežnini.

Na ta položaj smo se v dejavnosti nakupa in prodaje električne energije začeli pripravljati že konec lanskega leta. Tako smo že v Gospodarskem načrtu za leto 2009 poskušali upoštevati čim več sprememb, vendar se je ocena sprememb porabe električne energije, ki so jo dali večji kupci konec lanskega leta, izkazala za nerealno. Realne razmere so se pokazale šele februarja in marca letos, ko so se nekateri, ki so bolj vezani na avtomobilsko industrijo, soočili s padcem naročil v višini petdeset, nekateri pa celo več odstotkov. Z izvajanjem protikriznih ukrepov v podjetjih, med drugim tudi z zmanjšanjem delovnega časa, se je pojavilo tudi dejstvo, da so se dejansko porabljene količine električne energije v primerjavi s pogodbeno zakupljenimi zmanjšale veliko bolj, kot so podjetja predvidevala v prvotnih korekcijah.

Ob tem, da so se posledice krize odrazile na področju poslovnih odjemalcev, je občuten padec cen omogočil prihod novega ponudnika na trg gospodinjstev odjemalcev. Gen-I je izkoristil trenutek nižjih cen električne energije in tako poskušal pridobiti kupce. Prihod novega konkurenta je še dodatno popestril dogajanje na trgu in ustvaril dodatne, sicer v tem trenutku ne skrb vzbujajoče, negativne učinke na poslovanje našega podjetja.

V sektorju nakupa in prodaje smo imeli izdelane številne scenarije, kako in v katero smer se lahko prodaja električne energije giblje, vendar je zaradi trenutno nizkih cen na veleprodajnem trgu zelo težko sprejeti ukrepe, ki bi ublažili izpad prihodka zaradi zmanjšane porabe v nekaterih skupinah končnih kupcev. Tako stanje nas sili v to, da še vedno iščemo nove možnosti in ukrepe, s katerimi bomo poskušali negativni finančni učinek ublažiti oziroma zmanjšati in se tako približati načrtovanim ciljem, ki smo si jih na področju nakupa ter prodaje električne energije postavili v tem letu. Zato bomo intenzivirali pogajanja z našimi dobavitelji o cenah, ki so v preteklosti vsebovale kar precejšen delež špekulacij o višini cen za plačilo prenosnih zmogljivosti. Intenzivnejše se lotevamo iskanja novih kupcev in pripravljamo spremenjene pogoje prodaje električne energije tako za manjše poslovne kupce kot tudi za gospodinjstva, predvsem v smislu časovno omejenih pogodb z garantirano ceno. Načrtujemo tudi razširitev ponudbe za končne kupce, ki se nave-

Bojan Horvat

zuje na področje naših telekomunikacijskih zmogljivosti in razvijamo nove produkte, ki bodo našim kupcem omogočili dvig učinkovitosti rabe električne energije in optimiranje s tem povezanih stroškov. Skratka, ne čakamo in samo opazujemo učinke krize, ampak poskušamo to obdobje izkoristiti za to, da kupcem ponudimo nove rešitve in produkte, tako kot smo to delali tudi v preteklosti. Spremembe na trgu želimo izkoristiti in poskusiti doseči vodilni položaj pri nakupu ter prodaji električne energije na tistih segmentih, kjer smo bili dobri že do zdaj. Ključen pomen pri doseganju zastavljenih ciljev imajo ustrezno usposobljene in motivirane sodelavke in sodelavci, zato kljub nekoliko slabšim finančnim razmeram še naprej vlagamo v njihov osebni razvoj in rast.

Obdobje krize je za nas res obdobje priložnosti. Priložnosti za iskanje novih, inovativnih pristopov k trženju električne energije in dodatnih storitev. Priložnost za optimiranje lastnih poslovnih procesov in dvig učinkovitosti. Priložnost za dvig ravni odnosov s kupci, ki jim moramo po naših močeh in v okviru naših možnosti pomagati prebroditi krizno obdobje. Če bomo te priložnosti, ki se v okviru podjetja ne pojavljajo samo na področju nakupa in prodaje električne energije, izkoristili, v kar trdno verjamem, bomo iz krize skupaj z našimi kupci izšli kot zmagovalci, kot partnerji, trdneje navezani drug na drugega, kot smo bili v obdobju pred tem.

Bojan Horvat,
direktor sektorja nakupa in prodaje

Poceni? Drugače!

V zadnjem obdobju smo se na trgu z električno energijo soočili z različnimi metodami trženja električne energije za gospodinjstva – od lanske podražitve in uvedbe progresivnih lestvic pri dobaviteljih na zahodnem koncu Slovenije do letošnje ponovne podražitve, vstopa novega ponudnika električne energije ter posebnih akcijskih paketov konkurence.

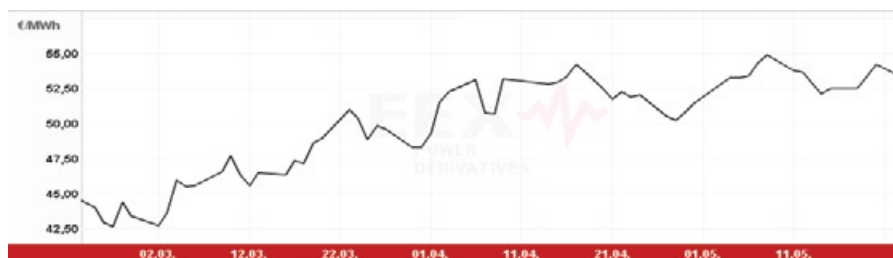
Zagotovo je največji vtis naredil nov konkurent GEN-I, ki je s svojo medijsko prisotnostjo poskrbel za prepoznavnost na globalni ravni celotne države. Nekateri argumenti, ki jih je uporabljal pri svojem oglaševanju, sicer niso prav posebno resnični, saj pri nas zelo dobro vemo, da smo bili mi prvi, ki smo gospodinjstvom ponudili inovativne – drugačne pakete, kot so jih bila vajena do zdaj. Nekaj je bilo v zadnjem času novega tudi pri Elektro Ljubljana in Elektro Gorenjska, ki so poskušali s spremembo lani uvedenega odgovoriti novemu konkurentu, ter pri Elektro Celje, ki so s posebno tarifo »poskrbeli« za lastnike toplotnih črpalk.

Trenutno bi lahko naš tržni položaj v očeh povprečnega kupca, ki ima dvotarifno merjenje (VT/MT) in razmerje porabe približno 50/50, pri stroških električne energije opisali nekako tako: smo za 1,55 do 1,89 odstotka ugodnejši od treh konkurentov in za 1,24 oz. 6,88 odstotka dražji od dveh drugih konkurentov.

Večkrat nas kupci vprašajo, ali nameravamo tudi pri nas znižati cene. Naši argumenti so znani – električno energijo smo za vse naše kupce kupili že v preteklem letu. Menimo, da takojšen odgovor na dejanja konkurence z zniževanjem cen ni edina možnost, da ohranimo zadovoljne kupce in hkrati ubranimo svoj tržni položaj. Niti ne stokamo zaradi nastalih razmer, temveč

Graf 1: Razvoj cene pasovne energije za leto 2010 za obdobje enega leta na svetovni borzi EEX (vir: www.eex.de)

Graf 2: Enaka cena v zadnjem obdobju 3 mesecev (kvartal)

nam predstavljajo nov izziv. Zdaj imamo vsi skupaj priložnost pokazati svoje prednosti in drugačnost. Že narejeno in odkrito (pa četudi je to naredila konkurenca) bomo poskušali nadgraditi z novim.

Z inovativnim pristopom bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Menimo, da obstoječi paketi Osnovna oskrba I, II, III in IV ter njihova modra različica, Varčujem! in Varčujem modro!, Oven in Oven plus ter Gradim! in Gradim modro! že ponujajo možnost izbire. Naše kupce zagotovo poznamo bolje od konkurence in ni odveč tudi podatek, da smo brez posebnih tržnih dejavnosti z drugih področij v pretekli polovici leta pridobili skoraj sto novih gospodinjstev kupcev. Na drugi strani so sicer, kot že omenjeno, medijsko zelo močne dejavnosti konkurence, ki nam je v preteklih dveh mesecih prevzela zanemarljivo število gospodinjstev kupcev.

Nespremenjene cene za tiste, ki to želijo

Cena električne energije se dnevno spreminja. Ob koncu preteklega leta smo ob nastopu gospodarske in finančne krize beležili velik padec cen, ki pa se v zadnjem času počasi spet dvigujejo. Graf 1 prikazuje razvoj cene pasovne energije za leto 2010 za obdobje leta dni na svetovni borzi EEX (vir: www.eex.de). Graf 2 pa prikazuje enako ceno v zadnjem obdobju treh mesecev (kvartal).

Zato bodo v kratkem vsi naši gospodinjstvi kupci, ki si želijo nespremenjeno ceno električne energije v prihodnjem letu, dobili možnost, da si s sklenitvijo posebne pogodbe to tudi zagotovijo. Pošteno? Pošteno!

Bonus za zvestobo

Danes prav vsako podjetje nagraduje zvestobo kupcev. Še vedno namreč velja, da je veliko ceneje obdržati kupca kot pridobiti novega. V tako turbulentnem obdobju, kot ga beležimo v zadnjih mesecih, bi morda celo lahko dvomili v to tržno zakonitost, saj vse kaže na to, da se bodo kupci »premešali«. Zato bomo vsem gospodinjstvom, ki imajo z nami sklenjeno pogodbo in redno plačujejo svoje obveznosti, obračunali poseben enkratni popust za zvestobo.

Drugačni tudi v prihodnje

Kot je že bilo omenjeno, nam nove tržne razmere predstavljajo izziv. Pripravljamo še nekatere novosti, o katerih bi danes na tem mestu bilo še prehitro govoriti. Naše vodilo bo tudi v prihodnje, da bomo drugačni od konkurence. Do takrat pa prodajajmo! Vse prevečkrat je namreč slišati, da v podjetju svoje kupce poznamo, jim znamo prisluhniti, na njihova vprašanja pa odgovarjamo preveč »neprodajalsko«, naučeno ali celo rutinsko, tako da njihove potrebe večkrat ostanejo nezadovoljene.

Fotovoltaika – energija, ki ima prihodnost in zagotavlja zaslužek

Naložba v sončno elektrarno je naložba za prihodnost

V zadnjem desetletju se soočamo z vedno večjimi podnebnimi spremembami. Te nastajajo kot posledica vse intenzivnejše uporabe fosilnih goriv in s tem povečane koncentracije ogljikovega dioksida ter drugih toplogrednih plinov v ozračju.

Tega se zavedamo tudi v Elektro Maribor, zato omogočamo pridobivanje električne energije iz obnovljivega vira – sonca.

OVEN

Obnovljivi viri, energija zame!

Fotovoltaika

Kaj je fotovoltaika?

Fotovoltaika (PV) je veda, ki preučuje pretvorbo energije svetlobe, natančneje energijo fotonov, v električno energijo. Izvira iz grške besede "phos", ki pomeni svetlobo, in besede "volt".

Prednosti fotovoltaike

Pridobivanje energije na naraven, ekološki in čisti način. Brez onesnaževanja narave, hrupa in odpadkov.

Okolju prijazna energija

Okolje je naše bogastvo. Ohranimo ga.

Kot dolgoletni dobavitelj električne energije in pobudnik razvoja številnih storitev na področju elektrodistribucije z izgradnjo fotovoltaičnih sistemov našim odjemalcem ponujamo nov, naravi prijazen vir za proizvodnjo električne energije.

Sončna elektrarna "na ključ"

Pri izgradnji sončne elektrarne "na ključ" nudimo naslednje storitve:

- svetovanje in oceno lokacije,
- vodenje upravnega postopka,
- izdelavo projektne dokumentacije,
- izgradnjo sončne elektrarne,
- vključitev v NN/SN-omrežje,
- vzdrževanje in nadzor PV-sistema.

Okoljsko, ekonomsko in energetske upravičeno postavljanje sončnih elektrarn

Dobro je vedeti

Pri gradnji sončne elektrarne je treba upoštevati veliko dejavnikov. Med pomembnejšimi so:

- lokacija,
- naklon strehe/modulov,
- stran neba, kamor so moduli obrnjeni, in
- koliko ur sončne svetlobe objekt prejme na dan.

Tipične vrednosti sončnega obsevanja v Sloveniji

V Sloveniji se giblje obsevanje na horizontalno ploskev približno med 1047 kWh/m²/leto in 1311 kWh/m²/leto, povprečje pa je 1177 kWh/m²/leto. Letni energijski donos je v Sloveniji povprečno 1055 kWh/kWp (koliko kWh proizvedemo iz inštaliranega kW moči pri povprečnem letnem sončnem obsevanju). Sicer je energijski donos v Sloveniji od 950 kWh/kWp za slabše lege in tudi do 1200 kWh/kWp za odlične lege.

Kako lahko ocenimo, kolikšna bo proizvodnja elektrike iz načrtovane sončne elektrarne?

Za oceno "na palec" je treba pomnožiti zgoraj naveden povprečni energijski donos 1055 kWh/kWp z inštalirano močjo elektrarne. Tako dobimo letno proizvodnjo električne energije v kWh. Za natančnejšo oceno izračuna pridobljene električne energije uporabljamo računalniški program, ki upošteva desetletna povprečja osončenja za posamezne kraje, nadmorsko višino, način vezave in izkoristke uporabljenih tipov modulov ter razsmernikov. Upoštevati je treba senčenje iz okolice in lego objekta. Tako je lahko mogoče realno napovedati pridobivanje električne energije za vsak konkretni primer.

Kakšna je cena energije iz sončne elektrarne?

Cena kilovatne ure (kWh) električne energije, pridobljene iz sončne energije v Sloveniji, je oziroma bo zapisana v novi **Uredbi o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije**. Predlog uredbe je v obravnavi in bo predvideno sprejeta letos junija. V predlogu je navedeno, da bo zagotovljen odkup električne energije nespremenjen za dobo 15 let. Najugodnejša odkupna cena bo predvideno za elektrarne, manjše od 50 kW vršne moči, z nespremenljivim referenčnim stroškom odkupa 415,46 €/MWh. Za izgradnjo večjih vršnih moči sončnih elektrarn pa bo odkupna cena nekoliko nižja.

Sončna elektrarna

Doba povračila naložbe

Doba povračila naložbe v sončno elektrarno je odvisna od lokacije, naklona modulov, konstrukcije in inštalirane moči.

Katere korake je treba opraviti za postavitve lastne sončne elektrarne?

- odločitev o izgradnji (lokacija, velikost in zunanji videz postavitve sončne elektrarne),
- prostorski ureditveni plan (PUP) – v primeru izgradnje na prostem,
- vloga za izdajo informacije o možnosti priklopa fotonapetostne elektrarne v distribucijsko električno omrežje,
- projektni pogoji (priloga IDZ), idejni projekt se izdelava za posebne primere,
- pridobitev soglasja za priklop (SzP),
- izdelava projektne rešitve PGD/PZI
- izjava o ustreznosti projektne rešitve,
- postavitve sončne elektrarne,
- priprava projekta izvedenih del (PID) in navodila za obratovanje; projekt izvedenih del se izdelava, če je bilo treba pridobiti gradbeno dovoljenje za sončno elektrarno,
- sklenitev pogodbe o priklopu, kjer se definira lastništvo priklopa, vzdrževanje, dostop do merilnih naprav itn.,
- priklop sončne elektrarne v električno omrežje – izvede ga pristojna območna enota Elektro Maribor; OE preveri merilne naprave in izpolnitev iz soglasja za priklop, opravljeni morajo biti tudi ustrezni merilni preizkusi,

- pridobitev Deklaracije za proizvodno napravo za proizvodnjo električne energije – izdaja Agencija za energijo RS.

Kakšno opremo v Elektro Maribor uporabljamo pri gradnji sončne elektrarne?

V Elektro Maribor zagotavljamo vrhunsko opremo priznanih domačih in tujih blagovnih znamk, kot so Bisol, Sanyo HIP, SolarWorld Solar Panels, SunPower, Mitsubishi Solar Panels, Kyocera Solar Panels, Sharp Solar Panels, Matrix Photowatt Solar Panels, BP Solar Panels, Shell Solar, SMA Sunny Boy, Danfoss, Fronius ipd.

Pri tem upoštevamo pričakovanja in zahteve kupcev.

Dobavni rok celotne sončne elektrarne

V povprečju sončno elektrarno postavimo v treh do štirih mesecih (od vloge SzP do priklopa v distribucijsko omrežje).

Koliko stane investicija v sončno elektrarno (€/W instalirane moči) in v kolikem času se investicija povrne?

Investicije sončne elektrarne so lahko različne. Ceno pogujejo sončni moduli in razsmerniki, ki predstavljajo tri četrtine celotnega zneska investicije. Vsekakor so najdražje elektrarne tiste z najkakovostnejšimi komponentami, ki zagotavljajo višjo proizvodnjo električne energije. Take sončne elektrarne "na ključ" stanejo približno 5 €/Wp in več. Cenovno ugodnejše različice s polikristalnimi moduli pa se gibljejo okoli 4 €/Wp in več.

Strošek investicije je odvisen tudi od načina financiranja (lasten vložek ali posojila, sofinanciranje s strani različnih skladov ...), povrne se v približno 11 do 15 letih. Odvisen je tudi od predvidene lokacije, naklona modulov, pritrdilne konstrukcije in tudi od velikosti elektrarne (inštalirane moči).

Cena oziroma stroški gradnje sistema se merijo na moči peak-Watt (€/Wp); "Peak Watt" je definirana moč pri standardnih testnih pogojih (pravokotni vpad sončnega sevanja 1000 W/m², faktor zračne mase AM 1.5 "air mass" in temperatura okolice).

Življenjska doba sončne elektrarne je 30 let in več. Z leti se sicer izkoristek elektrarne nekoliko zmanjša – garancija proizvajalcev predvideva 80-odstotni izkoristek po 24 letih.

Za informacije, svetovanje in izdelavo ponudbe se obrnite na:

Sektor storitev

T: (02) 22 00 451

E: storitve.info@elektro-maribor.si

» Besedilo: **Damjan Poredoš** » fotografije: **Damjan Poredoš, Boštjan Rous**

V Elektro Maribor smo do zdaj postavili že pet sončnih elektrarn skupne vršne moči 155 kilovatov!

V Elektro Maribor ponujamo pod blagovno znamko OVEN celoten inženiring pri projektiranju in gradnji sončnih elektrarn "na ključ" – od zamisli do prevzema. Lani smo zgradili in dali v uporabo dve novi sončni elektrarni, in sicer eno s konično močjo 5,1 kWp na Elektro in računalniški šoli Ptuj ter s konično močjo 37,8 kWp na strehi poslovnih objektov SE Gradnje in remont v Radvanju.

Slika 1: Sončna elektrarna na Elektro in računalniški šoli Ptuj na Vičavi je bila predana v uporabo septembra 2008.

Energija sonca je najbolj obetaven vir energije za prihodnje generacije. Fotona-petostne elektrarne so eden pomembnejših prihodnjih obnovljivih virov električne energije. Strateška usmeritev naše družbe je med drugim tudi povečevanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije in s tem uresničevanje ciljev nacionalnega energetskega programa ter kjotskega protokola, ki jima je cilj zmanjševanje onesnaževanja in ohranjanje okolja. Investitor elektrarn je bil OVEN Elektro Maribor, d.o.o., ki je hčerinsko podjetje Elektro Maribor, d.d., dobavitelj elektrarne in celotnega inženiringa – od priprave projektov do postavitve elektrarne – pa je bil SE Elektro Gradnje in remont, ki je organizacijska enota Elektro Maribor, d.d., za izvajanje storitev.

Sončno elektrarno na strehi Šolskega centra Ptuj na Vičavi sestavlja 24 kosov sončnih modulov skupne inštalirane moči 5,1 kWp in je poleg proizvodnje električne energije namenjena tudi v pedagoške namene šole. Elektrarna je sestavljena iz treh sklopov po osem kosov sončnih modulov, priključenih na tri razsmerniške enote. Prvi sistem je "sledilnik" inštalirane moči 1,7 kWp, na katerem so uporabljeni moduli proizvajalca SANYO. Drugi in tretji sistem sta fiksna, postavljena pod naklonom 30° od osnovnice, za njiju pa sta uporabljena različna tipa modulov, in sicer proizvajalcev SANYO ter BISOL enakih inštaliranih moči.

Elektrarna v Radvanju je bila zgrajena v dveh etapah. Prvi sklop elektrarne je bil postavljen že sredi prejšnjega leta v veliko-

sti 20 modulov z nazivno močjo 4,3 kWp. Uporabljeni so bili sončni moduli proizvajalca BISOL. Nadgradnjo elektrarne sestavlja drugačni tip modulov – SANYO –, ki jih odlikuje najsodobnejša tehnologija tako glede na velikost kot glede na izkoristke. Celotna elektrarna obsega 126 kosov modulov SANYO – 230HDE1 in že omenjenih 20 kosov modulov slovenskega proizvajalca BISOL BMU-215, ki napajajo pet razsmerniških enot proizvajalca Sanny Boy (SMA). Skupna vršna moč elektrarne je 37,8 kWp.

Letos sta bili vključeni v omrežje še dve novi sončni elektrarni, postavljene na strehah skladiščnih objektov in garaž podjetja Elektra Maribor na lokacijah OE Murska Sobota in na OE Ptuj s skupno vršno močjo 75,2 kWp.

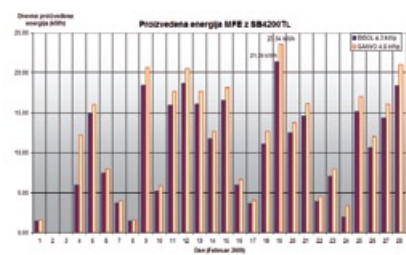
Slika 2: Nadgradnja sončne elektrarne EGRM v Radvanju je bila priključena na distribucijsko omrežje 22. 12. 2008

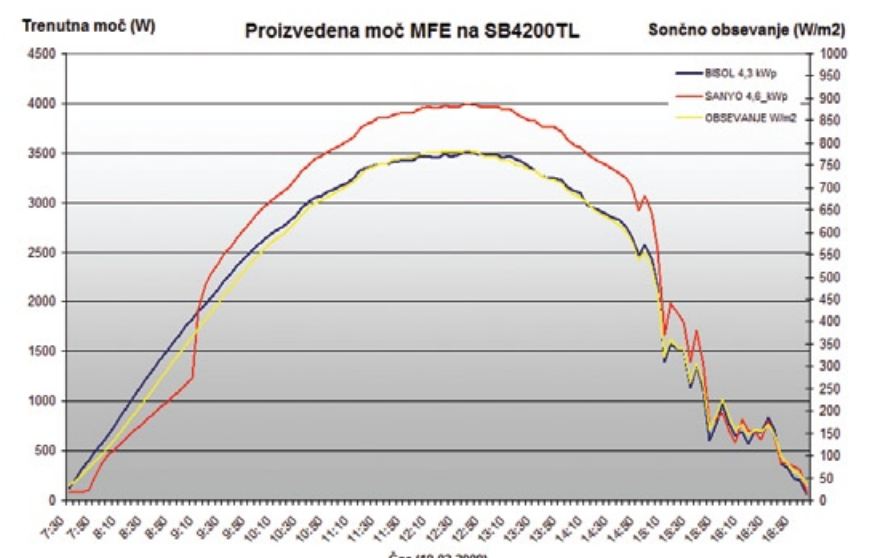
Slika 3: Sončna elektrarna OE Murska Sobota mFE – 25,2 kWp

Slika 4: Sončna elektrarna OE Ptuj MFE – 50 kWp

Slika 5: Prikaz mesečne proizvodnje električne energije (februar 2009)

Slika 6: Graf trenutne dnevne moči

Sončni elektrarni na območnih enotah v Murski Soboti in na Ptuju sta bili grajeni hkrati. Elektrarna na strehi objekta OE Murska Sobota je zgrajena iz 120 kosov sončnih modulov skupne vršne moči 25,2 kWp z vgrajenimi moduli proizvajalca BISOL tipa BMU-210 (slika 3). Sestavljena je iz šestih sklopov, vsak ima po 20 kosov sončnih modulov, priključenih na šest razsmerniških enot SB 4200TL HC. Moduli so postavljeni pod skupnim naklonom 30° od osnovnice in usmerjeni proti jugu. Sončna elektrarna na OE Ptuj je največja v lasti OVEN Elektro Maribor, d.o.o., njena skupna vršna moč je 50 kWp in jo sestavlja 238 kosov monokristalnih modulov proizvajalca SANYO tipa 210 NKHE1, ki napajajo tri razsmerniške enote SMC 11000 TL ter tri SB 5000TL. Elektrarna je bila priključena na distribucijsko omrežje konec aprila (slika 4).

Na grafih sta prikazani mesečna proizvodnja električne energije in dnevna trenutna moč v zimskem času. Analiza je bila izvedena na sončen zimski dan na dveh

enakih fiksnih sistemih, vsak od njiju z 20 kosi ter različnega proizvajalca modulov: BISOL tip BMU-215 in SANYO tip 230HDE1. Oba sistema sta priključena na dva enaka tipa razsmernika SB 4200TL HC. Orientacija vseh modulov je usmerjena na jug pod naklonom 30° od osnovnice. Zaradi različnih tehnologij vgrajenih silicijevih sončnih celic (polikristalnih in monokristalnih – tehnologija HIT) so po pričakovanju različni tudi rezultati. Iz njih je razvidno, da lahko monokristalni – moduli HIT dosegajo večjo proizvodnjo električne energije in višje moči na tiste dneve, ko je višja sončna obsevanost (W/m²). Povedano tudi drugače: zaradi manjše temperaturne odvisnosti so monokristalne celice s tankim amorfnim premazom boljše kot polikristalne celice. Vendar so polikristalne celice – moduli cenovno ugodnejši, kar zelo vpliva na začetno investicijo.

Graf 6 prikazuje primerjavo trenutnih moči v povezavi s sevalno močjo sonca (rumena črta).

Poleg primerjave proizvodnje sistemov je mogoče spremljati tudi zunanjo temperaturo, temperaturo modulov, globalno obsevanje in hitrost vetra. Vse to lahko spremljamo tudi na daljavo, prek interneta. V vseh poslovnih stavbah enote Elektro Maribor, d.d., so postavljeni prikazovalniki LCD, ki omogočajo pregled nad trenutnim delovanjem elektrarne.

Izkušnje z obratovanjem in s proizvodnjo električne energije sončne elektrarne so zelo spodbudne, saj obratovalnih izpadov pri delovanju elektrarn ni bilo. Prav tako je spodbudna dosežena proizvedena količina električne energije, ki je višja od pričakovane. Iz sončne elektrarne v Radvanju je mogoče na leto pričakovati predvideno proizvodnjo električne energije v višini 43 MWh. Sončna elektrarna je do zdaj oddala v elektrodistribucijsko omrežje 12,8 MWh električne energije in s tem do zdaj znižala za 8,9 tone izpustov toplogrednih plinov. Letna proizvedena električna energija bo zadoščala potrebam 14 gospodinjstev.

➤ Besedilo: mag. Andrej Kosmačin in Timotej Čelofiga

Vodstveni pregled za leto 2008

S sprejetjem standarda ISO 9001:2000 smo se v podjetju zavezali, da bomo z rednimi pregledi svojega dela poskušali doseči nenehno izboljševanje sistema vodenja. Vodstveni pregled ni nič drugega kot pregled vodenja kakovosti po nekaterih točkah. Te so navedene v točki 5.6 v Poslovniku vodenja, ki je krovni dokument sistema vodenja in je dostopen na intranetu v kategoriji Bližnjice – ISO Sistemi vodenja – Pregled dokumentov.

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

V skladu s Poslovnikom vodenja se najmanj dvakrat na leto z vodstvenim pregledom preverjajo učinkovitost in ustreznost delovanja sistema vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu. Vodstveni pregled smo v letu 2008 opravili trikrat, in sicer marca (3. 3. 2008), septembra (8. 9. 2008) in novembra (11. 11. 2008). Tako so bila na sejah št. 1/08, št. 2/08 in št. 3/08 sveta za kakovost obravnavana poročila o izvajanju sistema vodenja (zahteve standarda ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 in SIST EN ISO/IEC 17020:2004), ki so izdelana v skladu z zahtevami vodstvenega pregleda po Poslovniku vodenja, točka 5.6, in zajemajo naslednje dejavnosti:

- celovito oceno delovanja procesov dejavnosti v zvezi z realizacijo zastavljenih ciljev po postavljenih kazalnikih, vključno s cilji iz GN,
- poročilo o stanju korektivnih ter preventivnih ukrepov in sklepov vodstvenega pregleda,
- poročilo o rezultatih zunanjih in notranjih presoj,
- analizo zadovoljstva zaposlenih in odjemalcev,
- oceno kakovosti dobave električne energije in drugih dobaviteljev,
- analizo stroškov kakovosti,
- informacije o spremembah, ki vplivajo na sistem vodenja,
- informacije o predlogih za izboljšave in njihova realizacija.

Uprava družbe je skupaj s člani sveta za kakovost pregledala in analizirala predstavljena poročila. Na podlagi ugotovljenega stanja uprava določi:

- ukrepe za izboljšanje učinkovitosti sistema vodenja,
- ukrepe za izboljšanje dobave električne energije in storitev,
- ukrepe za izboljšanje ravnanja z okoljem,
- ukrepe za izboljšanje VZD in PV,
- ukrepe, povezane z viri,
- politiko in cilje za naslednje obdobje.

Na vodstvenih pregledih so bili sprejeti ustrezni zaključki in ukrepi za posamezna področja delovanja sistema vodenja. V letu 2009 bo treba izvajati dejavnosti na naslednjih področjih:

- nadaljevati dejavnosti, vezane na ravnanje z odpadki, ter dejavnosti, vezane na področje varnosti in zdravja pri delu,
- nadaljevati dejavnosti, vezane na reševanje slabih napetostnih razmer,
- nadaljevati projekt, št. 8/2008 „Redefiniranje obstoječega procesnega modela poslovnika vodenja PV EM-04(06)“ s ciljem določiti procese v Elektro Maribor, d.d., in poenotiti procesni model podjetja Elektro Maribor, d.d.,
- nadaljevati dejavnosti pri projektu kazalniki „BSC“,
- delavnice za prepoznavanje dodatnih kazalnikov in postavljanje dodatnih ciljev za izboljšanje učinkovitosti se bodo nadaljevale v letu 2009 kot projekt „Analiza procesov in prepoznavanje kazalnikov“ (projekt, št. 9/2008),
- realizacija ukrepov pri izrednih dogodkih zaradi škod, ki jih je povzročil težki sneg od 27. 1. do 3. 2. 2009.

Za vsak vodstveni pregled se zraven poročila izdela še zapisnik, v katerem so zapisani splošne ugotovitve in nekateri sklepi. Zapisnik kot pripomoček pri vodenju podjetja uporabljajo uprava, svetovalci in tudi direktorji sektorjev oz. vodstvo podjetja nasploh. Vsi poskušajo z različnimi ukrepi uresničiti zastavljene cilje. Vse skupaj ni namenjeno standardu ISO, temveč nenehnemu izboljševanju na vseh ravneh podjetja, kot si je zastavilo vodstvo podjetja s politiko kakovosti, ravnanja z okoljem in varnosti ter zdravja pri delu in s cilji v gospodarskem načrtu podjetja.

Poslovanje družbe Elektro Maribor v letu 2008 in načrti za leto 2009

Družba Elektro Maribor, d.d., je v letu 2008 poslovala uspešno, saj je znašal čisti poslovni izid 1.463.451 evrov, kar je za 16 % oziroma za 205.130 evrov več, kot je bilo načrtovano. V primerjavi z letom 2007 pa je čisti poslovni izid za 32 % oziroma za 687.318 evrov slabši, kar je predvsem posledica vračunane globe Urada RS za varstvo konkurence.

Na čisti poslovni izid so v primerjavi z načrtovanim rezultatom vplivali predvsem:

- večja pozitivna razlika med prihodki od prodaje električne energije in stroški njenega nakupa, ki je zaradi za 2,3 % višjih povprečnih prodajnih cen električne energije poslovnim kupcem za 3.069.557 evrov višja od načrtovane;
- višji prihodki od SODO, d.o.o., ki so zaradi 0,4 % večjih količin distribuirane električne energije in za 14 % manjših količin izgub električne energije za 2.107.034 evrov višji od načrtovanih;
- višji prevrednoteni poslovni odhodki, ki so za 2.847.965 evrov višji od načrtovanih in se nanašajo na večje popravke vrednosti terjatev zaradi dvoma o plačilu;
- višji drugi odhodki, ki so za 2.601.550 evrov višji od načrtovanih, kar je predvsem posledica vračunane globe Urada RS za varstvo konkurence (2.561.720 evrov).

Rezultat poslovanja po dejavnostih

v EUR		
Dejavnost	Plan 2008	2008
DEES	-499.051	1.146.780
Nakup in prodaja	1.757.372	316.671
Skupaj	1.258.321	1.463.451

Odmik od plana (v EUR)

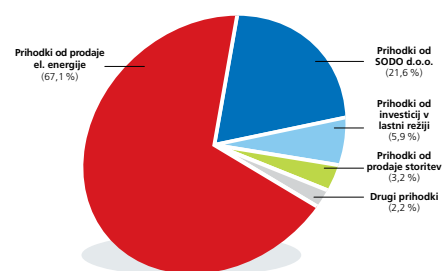
Dejavnost DEES (Distribucijski elektroenergetski sistem), ki združuje dejavnosti distribucije električne energije in storitev, je poslovala z dobičkom v višini 1.146.780 evrov, kar je za 1.645.831 evrov bolje, kot smo načrtovali. Na rezultat v dejavnosti DEES so pozitivno vplivali predvsem večji prihodki od SODO, d.o.o., ter večji prihodki iz naslova prodaje storitev na trgu.

Dejavnost Nakup in prodaja električne energije je dosegla dobiček v višini 316.671 evrov, ki je za 1.440.701 evrov manj, kot smo načrtovali. Na rezultat v dejavnosti Nakup in prodaja so negativno vplivali predvsem višji prevrednoteni poslovni odhodki (popravki vrednosti terjatev zaradi prisilnih poravnjav in tožb) in višji drugi odhodki (globe Urada RS za varstvo konkurence).

Prihodki družbe so znašali 196.727.104 evrov in so za 8 % oziroma za 14.157.859 evrov višji od načrtovanih, kar je predvsem posledica za 7.007.604 evrov višjih prihodkov od prodaje električne energije, za 2.107.034 evrov višjih prihodkov od SODO, d.o.o., in za 2.049.807 evrov višjih prihodkov od prodaje storitev.

Struktura prihodkov v letu 2008

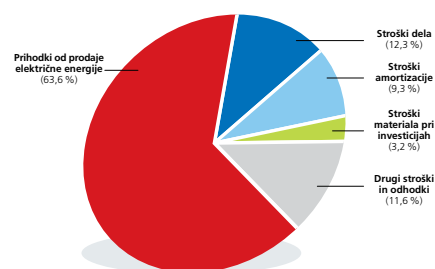
V letu 2008 smo 201.297 kupcem prodali 2.000.818 MWh električne energije, kar je zaradi izteka dveh večjih pogodb za dobavo električne energije za 13 %

manj kot leta 2007. V primerjavi z načrtovanimi količinami pa smo prodali za 3,4 % več električne energije (za 5,1 % več pri poslovnih kupcih in za 0,7 % več pri gospodinjstvih kupcih). Gospodinjstvom kupcem smo prodali 37 %, poslovnim kupcem pa 63 % električne energije.

Stroški in odhodki družbe so znašali 195.263.654 EUR in so bili za 8 % oziroma za 13.952.730 evrov večji od načrtovanih, kar je predvsem posledica za 3.938.048 evrov višjih stroškov nakupa električne energije, za 2.847.965 evrov višjih prevrednotenih poslovnih odhodkov in za 2.601.550 evrov višjih drugih odhodkov.

Struktura stroškov in odhodkov v letu 2008

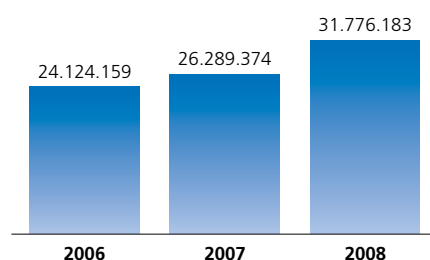

Realizacija investicij je v letu 2008 znašala 31.776.183 evrov in je bila za 9 % večja glede na načrte. Višja realizacija investicij

je predvsem posledica večjih intervencijskih vlaganj v elektroenergetske objekte zaradi povečanja moči.

Najpomembnejša investicija v mestu Maribor, ki smo jo končali lani, je bila izgradnja RTP Koroška vrata 110/10 kV, ki je bila vključena v omrežje s položenim kablovodom v reko Dravo iz RTP Melje. V letu 2008 nam ni uspelo pridobiti gradbenih dovoljenj za izgradnjo priključnega 110-kV daljnovoda za RTP Ptuj–Breg in končati 110-kV kableske povezave med RTP Koroška vrata in RTP Pekre. Predvidena sredstva smo preusmerili v rekonstrukcije in novogradnje srednenapetostnega ter nizkonapetostnega omrežja in naprav. Izgradnjo omenjenih dveh objektov načrtujemo letos. Lani smo nadaljevali gradnjo dveh novih RTP, in sicer 110/20 kV Ptuj–Breg in RTP 110/20 kV Mačkovci.

Gibanje investicijskih vlaganj (v EUR)

V letu 2008 smo zaradi uspešnega preventivnega ter interventnega kurativnega vzdrževanja distribucijskega elektroenergetskega sistema zadržali vse leto precej visoko raven zanesljive oskrbe z električno energijo, ki smo jo zagotavljali vsem odjemalcem. Lani je bila zanesljivost oskrbe (kazalnika SAIDI in SAIFI) boljša, kot smo si jo zastavili. Kazalnik SAIDI (povprečen čas trajanja nenapovedanih prekinitev na odjemalca) je bil v letu 2008 za 2,1 % boljši (nižji) od načrtovanega, kazalnik SAIFI (povprečno število nenapovedanih prekinitev na odjemalca) pa je kar za 10 % boljši (nižji) kot v letu 2007.

V družbi Elektro Maribor, d.d., se zavedamo pomena sistema kakovosti za uspešno delovanje družbe in izpolnjevanje potreb ter pričakovanj naših odjemalcev in poslovnih partnerjev. V preteklih letih smo tako vzpostavili in certificirali sistem vodenja kakovosti po zahtevah standarda ISO 9001:2000, sistem kakovosti v merilnem laboratoriju ISO/IEC 17020:2004 ter sistem ravnanja z okoljem ISO

14001:2004. V letu 2008 pa smo vzpostavili in certificirali še sistem varnosti in zdravja pri delu po standardu OHSAS 18001:2007 in ga združili s sistemom vodenja kakovosti v enoten sistem vodenja, ki izpolnjuje zahteve vseh navedenih standardov.

Družba Elektro Maribor, d.d., je v letu 2008 z izgradnjo Centra za zbiranje in ločevanje demontirane opreme začela še aktivnejše reševati okoljsko problematiko. Nadaljnje ločevanje je vsekakor ključ do zmanjševanja količin odpadkov in zmanjševanja stroškov za ravnanje z njimi.

V družbi Elektro Maribor, d.d., je bilo na dan 31. 12. 2008 zaposlenih 837 delavcev. V primerjavi s koncem leta 2007 se je število zaposlenih predvsem zaradi upokojitvev zmanjšalo za 12 delavcev. V družbi ohranjamo približno enako povprečno starost (41,9 let) in delovno dobo zaposlenih (21,6 let). V letu 2008 se ni zgodila niti ena težja delovna nezgoda z električnim tokom ter niti ena težja delovna nezgoda v delovnem procesu.

Načrti za leto 2009

Leto 2009 bo za družbo Elektro Maribor, d.d., zelo zahtevno, a kljub temu načrtujemo, da bomo poslovali s pozitivnim čistim poslovnim izidom v višini 461.020 evrov, kar je za 68 % manj kot leta 2008. Nižji čisti poslovni izid načrtujemo predvsem zaradi manjših prihodkov od SODO, d.o.o., ter manjše pozitivne razlike med prihodki od prodaje električne energije in stroški njenega nakupa.

Načrtovan poslovni izid in postavljene cilje za leto 2009 bomo dosegli z ukrepi, zapisanimi v gospodarskem načrtu družbe Elektro Maribor, d.d., za leto 2009. Ključni cilji poslovanja družbe v letu 2009 so:

- izpolnjevati pogodbene obveznosti, ki so opredeljene v Pogodbi o najemu elektrodistribucijske infrastrukture in izvajanju storitev za systemskega operaterja distribucijskega omrežja, ki je sklenjena med družbo Elektro Maribor, d.d., in koncesionarjem SODO, d.o.o.;
- izvajati redno vzdrževanje elektroenergetskih objektov in naprav;
- realizirati investicijska vlaganja v višini 27.239.700 evrov; med pomembnejšimi objekti so kablovod na relaciji RTP Koroška vrata–RTP Pekre in izgradnja priključnega 110-kV daljnovoda Ptuj–Breg. Načrtujemo zamenjavo energetskih transformatorjev v RTP Slovenska

Bistrica, RTP Slovenske Konjice in RTP Radvanje. Začeli bomo obnovo oziroma rekonstrukcijo RTP Radvanje. V letu 2009 bomo zaključili z gradnjo RTP Ptuj–Breg, nadaljevali postavitev RTP Mačkovci in se lotili pripravljalnih del za novo RTP 110/20 kV Podvelka;

- zagotoviti, da bo faktor zanesljivosti oskrbe uporabnikov omrežja (SAIDI) glede na leto 2008 boljši za odstotek in da bo število odjemalcev s slabimi napetostnimi razmerami za 0,5 % manjše kot v letu 2008;
- opravljati storitve za naše naročnike (gradbeno montažne storitve, inženiring, storitve na odjemnih mestih uporabnikov omrežja ipd.) in izvajati investicije;
- obogatiti ponudbo paketnih storitev z večjo intenzivnostjo razvoja novih proizvodov in tržnega komuniciranja;
- razširiti ponudbo storitev na telekomunikacijskem področju;
- delovati kot družbeno odgovorno podjetje.

Postavljene cilje za leto 2009 bomo dosegli:

- z učinkovitim obvladovanjem tveganj;
- z zagotavljanjem pozitivne organizacijske klime in optimalne kadrovske ter izobraževalne strukture zaposlenih;
- z ukrepi varstva in zdravja pri delu, ki sta pomembni komponenti zadovoljstva zaposlenih, bomo zagotovili varno izvajanje delovnih nalog;
- z zagotavljanjem celovitih informacij našim zaposlenim, odjemalcem, medijem in drugim javnostim o ponudbi, storitvah, značilnostih poslovanja podjetja, učinkoviti rabi električne energije in drugih relevantnih informacijah;
- z aktivno vlogo v družbeno pomembnih akcijah bomo prispevali materialna in finančna sredstva za razne ustanove in pomembne projekte na področju kulture, športa ter spodbujanja gospodarskega razvoja, energetike in drugih pomembnih področjih.

Načrtujemo, da bo v podjetju konec leta 2009 837 zaposlenih, kar je enako kot konec leta 2008.

Inovacije

Ko govorimo o inovacijah je zmotno prepričanje večine ljudi, da to pomeni nek nov izdelek. Sama inovacija je mnogo širši pojem, saj zajema tako izboljšave v tehničnem pogledu – kot nek nov izdelek, stroj, napravo,..., kot tudi v organizacijskem pogledu. Vsaka izboljšava, ki posredno ali neposredno prinese ekonomsko korist je inovacija, le ta pa je povezana z ustvarjalnostjo.

Inovacija

Zato v obeh primerih govorimo o inovativnosti in inovativnem komuniciranju zaposlenih, ki s svojim načinom razmišljanja in delom oblikujejo nove ideje in pripomorejo h konkurenčnosti podjetja.

Pri inovacijski dejavnosti je pomembno, da vodstvo podjetja podpira ustvarjalnost zaposlenih. Vsak zaposleni ima namreč v ustreznem okolju in ob ustrezni vzpodbudi možnost razvijanja nekih idej, ki lahko imajo širše učinke. Seveda je pri tem zelo pomembno, da zaposleni dobijo s strani podjetja neko priznanje za njihovo delo. To priznanje je lahko poleg javne pohvale v okviru podjetja tudi finančna vzpodbuda. Za vse zaposlene pa je pomembno razumevanje, da so predlogi, ki se dajejo, pomembni za vse, za celo podjetje. Za podjetja, ki podpirajo inovativnost so pomembni različni dejavniki: ustrezna notranja organiziranost, učinkovito komuniciranje, timsko delo, ustrezen prenos znanja in ne nazadnje spodbudni način nagajevanja.

Zato smo v podjetju Elektro Maribor leta 2005 pričeli z aktivnejšim delom na področju predlogov izboljšav. S sprejetjem Pravilnika o nagradah za inovacije ustvarjene v delovnem razmerju je vodstvo pod-

jetja dalo zaposlenim možnost, da svoje ideje o izboljšavah, ki bi bile primerne za učinkovitejše izvajanje delovnih nalog ali produktov, tudi uresničijo.

Zaposleni lahko svoje predloge posredujejo Komisiji za inovacije, katera je dobila nalogo, da te predloge pregleda, oceni in ovrednoti. Sam pravilnik in njemu pripadajoči obrazci so objavljeni na intranetu, pod rubriko Bližnjice / Inovacije, le ta pa vsebuje nadaljnje povezave do pravilnika in obrazcev (pod rubriko Dokumenti).

Kot je navedeno v pravilniku, se za ocene predloga za izboljšavo skliče komisija, ki poda oceno predloga. Predlog se denarno nagradi tako v primeru koristnega predloga kot predloga tehnične izboljšave. Skupaj s predlagateljem se naredi ocena predloga, ter določi "nagrada" za predlog. Le ta je odvisna od finančne koristi, ki jo predlog prinese podjetju. Zaradi morebitnih nejasnosti pri pripravi ocene predloga, je v določenih primerih potrebno za kvalitetno oceno predloga tudi sodelovanje drugih služb, ki so strokovno bolj usposobljene za oceno predloga, ali pa dopolnitve predloga s strani predlagatelja.

V obdobju od decembra 2005 do decembra 2008 je Komisija za inovacije na tri najstih sejah obravnavala 27 predlogov za izboljšave, ki so predlagateljem prinesle okoli 5.000 € finančne vzpodbude.

Ker se je v zadnjem obdobju število predlogov za izboljšave nekoliko zmanjšalo, pozivamo zaposlene, da v kolikor imajo ideje, saj vsi pri svojem delu uporabljamo takšne ali drugačne načine, da si olajšamo delo, le te "prelijejo" na papir (obrazec za inovacije), ter ga posredujejo Komisiji za inovacije. Zakaj ne bi izboljšav z našo pomočjo pričeli uporabljati tudi drugi. Tudi na ta način bomo vsi skupaj prispevali k večjemu številu predlogov ter posledično k večji konkurenčnosti našega podjetja.

Vsem dosedanjim, pa tudi prihodnjim predlagateljem pa se za njihovo delo zahvaljujemo.

➤ Pripravila: Petra Čop in Mitja Prešern

Obračun električne energije za gospodinjstva

Večina gospodinjstev na območju Elektro Maribor ima letni način obračuna (166 tisoč gospodinjstev), kar pomeni, da gospodinjstvo med letom prejema mesečne račune za predvideno porabo električne energije, enkrat letno pa se na podlagi stanja števca za posamezno merilno mesto opravi obračun dobavljene električne energije.

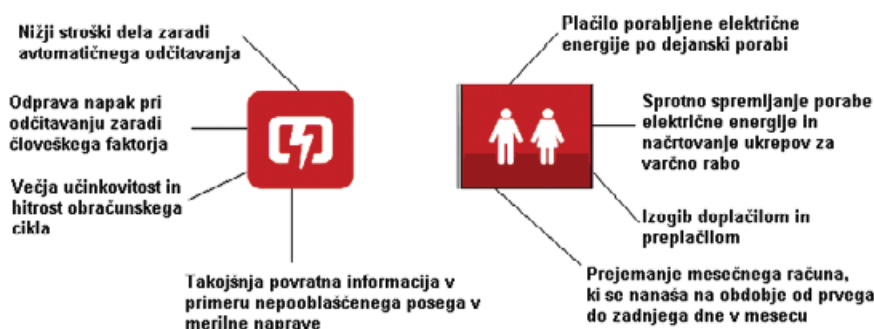
Vsako merilno mesto ima določen mesec rednega letnega obračuna, ki je naveden tudi na računih. Popis števecov ter izdelava in pošiljanje rednih letnih obračunov se izvaja v vseh mesecih razen v avgustu in decembru.

Mesečni račun za predvideno dobavo električne energije (obrok) je izdelan na podlagi povprečne porabe predhodnega obračunskega obdobja ali predvidene/ocenjene porabe (kadar porabo posreduje odjemalec) in veljavne cene električne energije na dan izdelave računa.

Na koncu obračunskega obdobja so računi za predvideno dobavo električne energije upoštevani v končnem obračunu za dobavljeno električno energijo. Pri obračunu so upoštewane cene, ki so veljale v posameznih obdobjih.

Gospodinjstva z letnim obračunom, ki želijo mesečni račun po dejanski porabi, lahko prek spletne aplikacije eStoritve brezplačno **oddajajo števčna stanja za obračun ali pa izvedejo prijavo za neakontacijski način obračuna**. Števčno stanje lahko sporočijo od 1. do 15. v mesecu. Na podlagi tega Elektro Maribor izdela in pošlje obračun električne energije. Več informacij je na voljo na www.elektro-maribor.si.

PREDNOSTI ZA ELEKTRO MARIBOR D.D. IN ODJEMALCE

Slika 1: Obračun na podlagi daljinsko pridobljenega števčnega stanja

V skladu z zakonodajo so postavke na računu prikazane ločeno (energija, uporaba omrežja, prispevki, trošarina).

Račun za električno energijo je sestavljen iz:

- **Energije**, katere ceno določa dobavitelj.
- **Uporabe omrežja**, ki jo odjemalec električne energije plača za distribucijo električne energije po električnem omrežju do njegovega prevzemno-predajnega mesta. Uporaba omrežja zajema omrežnino, ki jo določa Javna agencija RS za energijo, ter dodatke k omrežnini, ki jih določa Vlada RS. Omrežnina je namenjena za izvajanje dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega (SODO, d.o.o.) in systemskega operaterja prenosnega omrežja (ELES, d.o.o.) ter pokrivanju stroškov systemskih storitev (ELES, d.o.o.). Dodatki k omrežnini so namenjeni za pokrivanje stroškov delovanja Javne agencije RS za energijo in evidentiranja sklenjenih pogodb za oskrbo z električno energijo (Borzen, d.o.o.).
- **Prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov**. Obračunava se na podlagi 64.r člena Energetskega

zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, in 70/08). Prispevek določa Vlada RS.

- **Prispevka za zagotavljanje zanesljive oskrbe z uporabo domačih virov primarne energije za proizvodnjo električne energije**. Obračunava se na podlagi 15. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, in 70/08). Prispevek določa Vlada RS.
- **Trošarine**. Obračunava se na podlagi Zakona o trošarinah. Trošarino določa Vlada RS.
- **Davka na dodano vrednost (DDV)**. Obračunava se na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost. DDV določa Vlada RS.

Za povprečnega gospodinjstvega odjemalca (Osnovna oskrba II, poraba 155 VT, 155 MT, obračunska moč 7 kW) velja naslednje:

Energija = 39,97 % računa
 Uporaba omrežja = 38,76 % računa
 Prispevki = 3,82 % računa
 Trošarina = 0,78 % računa
 DDV = 16,67 % računa
 Skupaj = 100 %

Z uvedbo novih tehnologij in informacijskih rešitev smo začeli opremljati merilna mesta z merilnimi napravami, ki omogočajo daljinski prenos merilnih podatkov. Na teh merilnih mestih je omogočen vsakodnevni daljinski zajem števnih podat-

kov; približno 20.000 gospodinjstev že prejema in plačuje mesečne račune na podlagi dejanskega stanja števca.

Računi se glasijo na obdobje od prvega do zadnjega dne v mesecu. Spremljanje

stroškov na merilnem mestu je za odjemalca tako veliko lažje. S tem se odjemalci izognejo tudi morebitnim doplačilom in preplačilom, hkrati pa lahko sami lažje načrtujejo ukrepe za varčno rabo električne energije.

Razlaga postavk računa

1. Kraj in datum pošiljanja računa
2. Številka računa
3. Obdobje, na katero se nanaša račun
4. Številka ter naziv in naslov merilnega mesta
5. Številka odjemnega mesta
6. Referenca (sklic), ki je namenjena plačilu računa
7. Tovarniška številka nameščenega števca električne energije
8. Datum zapadlosti računa
9. Št.transakcijskega računa Elektro Maribor d.d.
10. Obračunska moč ter št. faz in jakost obračunske varovalke
11. Vrsta odjema
12. Mesec, v katerem se vrši popis stanja števca in redni letni obračun
13. Številka plačnika
14. Naslovnik računa
15. ID za DDV (izpolnjeno v primeru, da je plačnik električne energije davčni zavezanec)
16. Vrsta paketa oskrbe
17. Prikaz izračuna računa za predvideno porabo električne energije
18. Datum, ki označuje prvi dan obdobja, na katerega se nanaša račun.
19. Datum, ki označuje zadnji dan obdobja, na katerega se nanaša račun.
20. Število dni
21. Izračunana dnevna poraba električne energije v kWh (na osnovi porabe v preteklem obračunskem obdobju).
22. Prikaz obračunskih količin. Elementa za obračunavanje dobavljene električne energije odjemalcem sta: obračunska moč, ki se ugotavlja z omejevalci moči, oziroma z vrednostjo obračunskih varovalk, in prevzeta delovna energija.
23. Cena posameznega elementa obračuna.
24. Obračunana uporaba omrežja po VT
25. Obračunana uporaba omrežja po MT
26. Obračunan prispevek na podlagi 64.r členu Energetskega zakona
27. Obračunan prispevek na podlagi 15. členu Energetskega zakona
28. Količina električne energije (v kWh) večje dnevne tarife (VT) je zmnožek

ELEKTRO MARIBOR, podjetje za distribucijo električne energije, d.d.
Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor, Slovenija

Ident. št. za DDV: SI46419853
http: WWW.ELEKTRO-MARIBOR.SI

MARIBOR, 24/02/2009 1
RAČUN ŠT.: 9999999 2

Za predvideno dobavo električne energije za obdobje od 01/02/2009 do 28/02/2009 3
Datum zapadlosti: 15.03.2009 8
Referenca: 850000000001 6
TRR: 90672-0000048076 9

Št. odjemnega mesta: 850000000000 5
Številka plačnika: 100000 13
Št. števca: 1000000 7
Obračunska moč(kW): 7 (1X025) 10
Vrsta odjema: GOSPODINJSKI ODJEM 11
Mesec obračuna: SEPTEMBER 12

PRIMEK IN IME
14 **ULICA IN HIŠNA ŠTEVILKA**
ŠTEVILKA IN NAZIV POŠTE

Merilno mesto: 999999 NAZIV IN NASLOV MERILNEGA MESTA 4
ID za DDV: 15

17	Izračun za paket:	Osnovna oskrba II 16	Produkt, storitev	Pov. dn. poraba	Št. dni	Obdobje od	Obdobje do	Količina kW; kWh	Cena	Znesek EUR brez DDV	% DDV
35	obračunska moč	21	28	18	19	22	7	0,81001	5,67007	20	
24	omrežnina VT	6,95	28	01.02.2009	28.02.2009	195		0,03521	6,86595	20	
25	omrežnina MT	5,01	28	01.02.2009	28.02.2009	140		0,02714	3,79960	20	
26	Prispevek po 64.r členu EZ					7		0,17678	1,23746	20	
27	Prispevek po 15. členu EZ					7		0,03902	0,27314	20	
28	energija VT	6,95	28	01.02.2009	28.02.2009	195		0,04736	13,13520	20	
29	energija MT	5,01	28	01.02.2009	28.02.2009	140		0,03463	4,84820	20	
30	trošarina					335		0,00100	0,33500	20	
	SKUPAJ PAKET:								36,16462		
	SKUPAJ:								31		

Prikaz strukture paketa v EUR	Energija	Dodatki za OVE	Uporaba omrežij	Trošarina
	17,98340	0,00000	16,33562	0,33500
Obračun DDV	Neobdavčen znesek	Osnova za DDV	20 % DDV	Skupaj EUR
Skupaj	0,00	36,16	7,23	43,39
		32	33	34

Reklamacije upoštevamo v roku 15 dni po izstavitvi računa. V primeru reklamacije navedite št. odjemnega mesta in št. plačnika. Kontaktna tel. številka: 02 22 00 115
Elektro Maribor d.d., vpisana pri Okrožnem sodišču v Mariboru, št.reg. vpisa 10084700. Osnovni kapital: 136.773.510,27 EUR.
Predsednik nadzornega sveta: Rajko Fajč

ELEKTRO MARIBOR, podjetje za distribucijo električne energije, d.d.
MARIBOR, Vetrinjska ulica 2

Posebna položnica

ELEKTRO MARIBOR, podjetje za distribucijo električne energije, d.d.
Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor, Slovenija

PLAČILO OBROKA ŠT. 9999999 ZA ELEK. - ZAPADLOST MAREC 2009

Rok plačila: 15.03.2009 37
Vrsta posla: A0011
Znesek: EUR 36 *****43,39
Račun: S156 9067 2000 0048 076 9
Referenca: 850000000001 6

PRIMEK IN IME
ULICA IN HIŠNA ŠTEVILKA
ŠTEVILKA IN NAZIV POŠTE

Rok plačila do: 15.03.2009

2000 MARIBOR

8331670027212 0000048076 00000004339 90672000 224

29. Količina električne energije (v kWh) manjše dnevne tarife (MT) je zmnožek dnevne porabe MT v kWh in števila dni v obdobju, na katero se nanaša račun.
30. Obračunana trošarina
31. Znesek brez DDV
32. Osnova za DDV

33. Znesek DDV
34. Znesek računa z DDV
35. Obračunana obračunska moč
36. Znesek plačila računa (z upoštevanjem salda na merilnem mestu)
37. Rok plačila računa (datum zapadlosti).
38. Naziv in naslov plačnika ter rok plačila računa.

Izkoristimo naša znanja, zmožnosti in priložnosti na trgu, bodimo korak pred konkurenco

V družbi Elektro Maribor se zavedamo, da mora podjetje nenehno slediti spremembam okoliščin poslovanja.

Tehnologija in storilnost se še vedno izboljšujeta, prav tako se kljub recesiji oz. morda prav zaradi nje pojavljajo nove poslovne priložnosti. Na konkurenčnem trgu je prostor samo za najboljše izdelke in storitve tako po kakovosti in ceni kot tudi po inovativnosti. Zato je bil leta 2008 ustanovljen sektor razvoja. V tem sektorju skupaj z delavci iz drugih sektorjev skrbimo za izdelavo strateških razvojnih projektov podjetja. Naloga tega sektorja je med drugim tudi razvoj novih produktov (storitev in izdelkov), ki jih bomo ponudili našim odjemalcem skupaj s prodajo električne energije. Že lani so bile oblikovane projektne skupine, ki so se lotile izdelave razvojnih projektov, ki jih je uprava zaznala kot strateško pomembne na ravni celotnega podjetja ali na ravni posameznih sektorjev. Prvi rezultati dela projektov skupin so že vidni in se izvajajo. Dejstvo je, da lahko le s proaktivno politiko, ki bo ves čas hitro in učinkovito odgovarjala na spremembe ter dogajanja na trgu, uspešno odgovarjamo na prisotne izzive. Dvig stopnje inovativnosti v celotnem podjetju je tudi eden od ključnih temeljev za uspešno delo sektorja razvoja. Uspešni smo le s stalnimi izboljšavami procesov in izdelkov, ki so odgovor na pričakovanja odjemalcev. Tudi odnos do odjemalcev je eden ključnih dejavnikov za naš uspeh. Treba ga je nenehno dograjevati in razvijati. Odjemalcem moramo ponuditi nekaj več od konkurence oz. biti korak pred njo, kar je tudi ena od nalog sektorja razvoja in tudi drugih sektorjev. Pri tem se moramo zavedati, da je za uspešno trženje novega produkta ali storitve potrebno odgovorno in odlično delo ter seveda sodelovanje delavcev iz vseh sektorjev in ravni podjetja.

V sektorju razvoja sta stalna in prioritarna naloga delo na izsledkih dveh strateških

razvojnih projektov: trženje TK (telekomunikacijske) in druge infrastrukture ter lastna proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov.

Razvojni projekt: trženje TK in druge infrastrukture

Razpolagamo z izredno velikim tržnim potencialom TK-infrastrukture, ki pa še zdaleč ni dovolj izkoriščen. V projektu smo obdelali trenutno stanje trženja viškov TK-infrastrukture in prisotno problematiko, ki jo je treba odpraviti za doseganje boljših finančnih rezultatov trženja. Obdelali smo tudi možnost izvajanja novih TK-storitev, izdelali manjkajočo strategijo načrtovanja in gradnje TK-infrastrukture, na novo smo opredelili in se dogovorili za sodelovanje s hčerinsko družbo Stelkom glede trženja viškov TK-infrastrukture in drugih storitev (internet, IP-telefonija ...) ter začeli lastno intenzivno povpraševanje po storitvah na trgu. Pridobili smo tudi nekaj novih ponudb za trženje viškov TK-infrastrukture, preučili njihovo izvedljivost in donosnost ter izdelali mnenja za upravo. Nekatere izvedljive in donosne ponudbe so že v fazi sprejemanja. V projektu smo obdelali tudi drugo infrastrukturo, ki bi jo lahko tržili. Nekateri od teh predlogov so že pripravljeni za izvedbo.

Razvojni projekt: povečanje lastne proizvodnje iz OV

Eden od dolgoročnih strateških ciljev podjetja je tudi zmanjšanje odvisnosti poslovanja od nakupa električne energije. Pri tem bomo poskušali upoštevati evropske, slovenske in lastne cilje povečanja energetske učinkovitosti ter programe za učinkovito rabo energije. V projektu smo obdelali vse vidike proizvodnje električne energije iz različnih obnovljivih virov (OV) in kogeneracije na fosilna goriva ter izdelali prioriteten seznam glede na učinkovitost vlaganja. Pridobili smo tudi pravno mnenje glede možnih organizacijskih oblik sodelovanja z drugimi partnerji pri projektih sovlaganja. Pridobili in ocenili smo številne ponudbe za sodelovanje pri različnih projektih gradnje proizvodnih enot iz OV in kogeneracij

na fosilna goriva, izdelali strokovna mnenja ter jih posredovali upravi. Odločitve o sodelovanju z drugimi partnerji pri nekaterih od obravnavanih projektov, ki so se pokazali kot donosni in z majhnim tveganjem, so v zaključni fazi sprejemanja.

V sektorju razvoja smo od 1. 1. 2009 zaposleni: Črtomir Kores, dipl. inž. el. – samostojni razvojni inženir, Ferdinand Valenčak, univ. dipl. inž. el. – samostojni razvojni inženir, in Zvonko Mezga, univ. dipl. inž. el. – direktor sektorja.

Internet in IP-telefonija v naši ponudbi poslovnim partnerjem

Skupaj s hčerinsko družbo Stelkom našim poslovnim partnerjem že ponujamo:

- širokopasovni dostop do interneta,
- IP-telefonijo,
- zakup pasovne širine v omrežjih SDH in IP MPLS med lokacijami v Sloveniji in tujini,
- zakup optičnih omrežij,
- zakup storitve kolokacije,
- svetovanje in pomoč pri oblikovanju komunikacijskih rešitev.

Obveščanje odjemalcev o načrtovanih prekinitevah prek e-pošte in sporočil SMS.

Zaključili smo izdelavo aplikativne programske opreme za sprotno obveščanje odjemalcev o načrtovanih prekinitvah prek e-pošte, po želji (za plačilo) pa tudi prek sporočil SMS. Potrebno je še opraviti testiranje v dejanski uporabi in implementacijo. S tem bo omogočeno bistveno boljše obveščanje odjemalcev o načrtovanih prekinitvah, saj načrtujemo, da bomo tako obveščali vse odjemalce, ki imajo omogočen dostop do interneta.

Gonilo razvoja družbe so ustvarjalci

EU je leto 2009 razglasila za leto ustvarjalnosti in inovativnosti, saj globalno (EU) zaostaja za najrazvitejšimi, kar zadeva inovativnost, želi pa si zagotoviti konkurenčno mesto v globalni družbi. Bodimo ustvarjalni in inovativni tudi mi. Pri tem nadgrajujemo in se lotevamo tistega, kar najbolj poznamo in predstavlja našo dejavnost ali je v povezavi z našo dejavnostjo.

Vabilo k sodelovanju

V vseh nas je ogromen, a neizkoriščen potencial znanja in zamisli, ki jih skrivamo v sebi. Bodimo pogumni, predstavimo jih. Če nas zamisel ali predlog »obremenjuje« in nam »ne da miru«, potem zagotovo ni slab. Ne obremenjujmo se z dejstvi glede izvedljivosti predloga ali zamisli. Dovolimo, da o tem spregovorijo tudi drugi. Vse-li bomo vsake vaše pobude, predloga

ali zamisli, ki bi lahko kakor koli prispevali k večji učinkovitosti ali prepoznavnosti podjetja oz. ki bi lahko omogočili razvoj podjetja. Še tako na videz majhen predlog, pobuda ali zamisel je lahko izjemna. Prepričani smo, da je v vseh nas teh zamisli in predlogov veliko. In ne prezirimo dejstva: le skupaj smo lahko uspešni.

» Besedilo: **Arpad Gaal**

Potek sanacije škod po januarskih neurjih

Težak sneg in snežno neurje sta močno poškodovala velik del našega elektrodistribucijskega omrežja. Zaznali smo 402 škodna primera.

Škoda (ocenjena takoj po neurju, brez projektov) je bila na podlagi izkušenj ocenjena na približno 3.200.000,00 evrov. Potem ko so bili izdelani elaborati in projekti, pa je obstala za vso nizko- (0,4-kV) in srednjenapetostno (10-kV in 20-kV) omrežje pri 2.664.692,00 evrov. V tej vsoti pa še ni zajeta škoda na visokonapetostnem (110-kV) omrežju, za katero se študi-je še izdelujejo, na podlagi tega pa bo potrebno poškodovana polja prenapenjati oz. sanirati plastične deformirane vodnike. Ponujene vrednosti za sanacijo 110-kV daljnovodov se gibljejo okoli 10.000,00 evrov na km trase. Ocenjujemo, da bo treba za to sanacijo zagotoviti še dodatnih 300.000,00 evrov. Ker je bilo prijavljenih v času havarij tudi veliko odškodninskih zahtevkov odjemalcev, je bila ocena takoj po škodah, ki smo jo naredili na podlagi izkušenj, precej realna.

Sanacija poteka v skladu z akcijskim planom, ki smo ga sprejeli takoj po nastalih škodah. Po načrtih naj bi bila do začetka junija sanirana glavnina škod. Do konca marca je bilo sanirano približno 53 % omrežja. Akcijski plan predvideva tudi sanacijo nizkonapetostnega in srednjenapetostnega

omrežja z dodano vrednostjo. Pod tem pojmom razumemo nadgradnjo težko dostopnega (večinoma skozi gozd) obstoječega, pretežno z golimi vodniki grajenega omrežja z izoliranimi vodniki. Prav tako bomo na težje dostopnih območjih zamenjali drogove s kakovostnejšimi, in sicer starejše kostanjeve z borovimi drogovi s kreozotsko (črno) ali zeleno impregnacijo, uporabili pa bomo tudi betonske drogovnike.

Kako in kje opravljamo sanacijska dela, smo obvestili občine (teh je na območju, ki ga pokriva Elektro Maribor, 77). Predvsem vidimo korist v skupnem

nastopu pri urejanju infrastrukture (skupna gradbena dela,...) in pravno formalnih zadev (služnosti, soglasja,...). Hkrati želimo zagotoviti večjo zanesljivost napajanja z električno energijo ključnih objektov, kot so na primer črpališča za pitno vodo.

Sanacija je v polnem teku, monterji opravljajo tako načrtovane kot nenačrtovane investicijske dejavnosti, zato so zelo obremenjeni. Vsem se zahvaljujem za trud ter požrtvovalnost in upam, da bodo naši odjemalci to znali ceniti tudi v prihodnje.

Kako se bere obračunski list plače?

Se ob prejemu plačilne liste sprašujete, kaj pomenijo posamezne postavke in kako so izračunane? Odgovor vam podajamo v tem prispevku. Pojasnili vam bomo osnovne pojme, ki so podlaga za izračun plače ter na izmišljenem primeru prikazali izračun bruto in neto plače ter prispevkov za socialno varnost in dohodnine.

Osnovna plača zaposlenega je določena s tarifnim in plačilnim razredom delovnega mesta, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi. Vsak plačilni razred je ovrednoten z relativnim razmerjem – RR. Osnovna plača zaposlenega se določi tako, da se izhodiščna bruto plača za I. tarifni razred (RR = 1,00) pomnoži z RR delovnega mesta, ki ga delavec zaseda ter pomnoži s korekcijskim faktorjem posameznega RR, kar je na plačilni listi zapisano pod podatek – uskladitev aneks 3. Izhodiščna plača oziroma najnižja osnovna plača podjetja od 1.4.2009 znaša 485,6441 EUR in se trimesečno usklajuje z inflacijo, in sicer v višini 85% inflacije za pretekla koledarska trimesečja.

Kaj pomenijo posamezni podatki na plačilni listi in kako so izračunani?

- RR/RR-izravnava – relativno razmerje delovnega mesta, ki ga delavec zaseda.
- VREDNOST RR – se mesečno spreminja glede na število delovnih ur v mesecu in se izračuna tako, da se izhodiščna plača deli s številom ur v mesecu in pomnoži z mesečnim povprečjem ur, to je 174.
- URNA POSTAVKA – bruto urna postavka, izračunana iz vrednosti RR, pomnožena z RR zaposlenega in deljene z mesečnim povprečjem ur. Tako dobljena urna postavka se še pomnoži s korekcijskim faktorjem, da dobimo dejansko urno postavko, katera služi kot osnova za ovrednotenje delovnih ur.
- USKLADITEV ANEKS 3 – korekcijski faktor posameznega RR, na podlagi katerih sta nominalna uskladitvena zneska plač za leto 2004 in 2005, v višini 81,69 EUR, vključena v sistem plač s 1. septembrom 2007.
- DELOVNA DOBA – leto, mesec in dnevi delovne dobe zaposlenega na zadnji dan preteklega meseca.

- DODATEK ZA DEL. DOBO – odstotek dodatka za delovno dobo, glede na delovno dobo zaposlenega. Dodatek se obračuna v višini 0,5% za vsako dopolnjeno leto, ženske po 25 letih delovne dobe pa prejmejo 0,75% dodatka za delovno dobo.

Kako se obračuna mesečna bruto in neto plača?

Osnovna bruto plača zaposlenega se izračuna tako, da se izhodiščna plača podjetja pomnoži z RR zaposlenega in s korekcijskim faktorjem tega RR. K temu osnovnemu znesku se prištejejo dodatki, to je za minulo delo, uspešnost, za posebne delovne razmere in posebne pogoje dela. Dodatki se obračunajo od osnovne bruto plače, in sicer v odstotkih kot je to določeno v Podjetniški kolektivni pogodbi družbe Elektro Maribor d.d.. Dobljeni znesek predstavlja bruto plačo. Bruto plača skupaj z bonitetami predstavlja davčno osnovo, od katere se obračunajo prispevki za socialno varnost, v višini 22,1 % in dohodnina, glede na veljavno

mesečno dohodninsko lestvico po Zakonu o dohodnini. Ob odštetju prispevkov za socialno varnost in dohodnine od bruto plače, dobimo neto plačo. K neto plači se prištejejo še prevozniki stroški in stroški za prehrano ter odštejejo odtegljaji. Dobljeni končni znesek predstavlja izplačano plačo, ki se nakaže na transakcijski račun zaposlenega.

Pa pogledjmo zapisano še na primeru. Predpostavljeni podatki za izračun neto plače:

- izhodiščna plača: 479,5064 €
- RR: 2,5
- uskladitev aneks 3: 1,08
- dodatek za delovno dobo: 4 %
- ure v obračunskem mesecu: 160
- vrednost RR: 521,4632 € ($479,5064 / 160 \times 174$)
- urna postavka: 7,4923 € ($521,4632 \times 2,5 / 174$)
- dejanska urna postavka: 8,0917 € ($7,4923 \times 1,08$)
- znesek bonitet: 20 €
- urna postavka pretekli mesec: 6,8112 €

PLAČILA IN DODATKI	URE	ZNESEK V EUR	IZRAČUN
P001 RD-PO ČASU	136	1.100.47	(136 št.ur x 8,0917 urna postavka)
P005 DRŽAVNI PRAZNIK	8	64.73	osnova za izračun odsotnosti je urna postavka preteklega meseca, pomnožena s količnikom (ure pret. mes / ure tek. mes) in s korekc. faktorjem ((6,8112 x 1,1 x 1,08) x 8 št. ur)
P004 DOPUST	16	129.47	((6,8112 x 1,1 x 1,08) x 16)
P075 USPEŠNOST		77.68	6% od osnovne bruto plače ($479,5064 \times 2,5 \times 1,08$) x 6%
P076 D-ZA D. DOBO		51.79	(1.100,47 + 64,73 + 129,47) x 4%
P141 N-NADURE	4	48.55	osnova za obračun teh nadur je 150% urne postavke ($8,0917 \times 150\% \times 4$)
SKUPAJ	164	1.472.69	BRUTO
PRISPEVKI			
– davčna osnova		1.492.69	bruto (1.472,69) + bonitete (20)
– znesek prispevkov	22.10%	329.88	(1.492,69 x 22,10%)
DOHODNINA			
– olajšava 1 otrok			
osnova za dohodnino		720.90	bruto (1.472,69) + bonitete (20) – prispevki (329,88) – splošna olajšava (254,28) – posebna olajšava za otroka (187,62) po Zдох–2 za l.09
dohodnina		126.72	po lestvici za dohodnino za l.09 znaša dohodnina 98,81 € + 27% kar je nad 617,54 €, če je davčna osnova nad 617,54 € in do 1.235,07€ ($98,81 + ((720,90 - 617,54) \times 27\%)$)
NETO		1.016.09	bruto (1.472,69) – prispevki (329,88) – dohodnina (126,72)

» Besedilo in fotografija: **Zvonko Kokol in Matej Leskovar**

Zagon Centra za zbiranje, ločevanje in predelavo demontirane opreme v Radvanju – nova pridobitev podjetja

Zmanjšanje stroškov in povečanje prihodkov pri gospodarjenju z odpadki

Januarja 2009 je začel delovati Center za zbiranje, ločevanje in predelavo demontirane opreme v Radvanju.

Potem ko smo proti koncu lanskega leta zgradili in opremili prostore centra ter dobili uporabno dovoljenje, nam je Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije poslalo še okoljevarstveno dovoljenje, ki je obvezno za obratovanje tovrstnih objektov.

Števci čakajo na predelavo

S tem je družba Elektro Maribor dobila status pooblaščenega predelovalca nekaterih vrst odpadne elektroopreme, ki nastaja pri naši dejavnosti in pri izvajanju storitev na trgu.

Center je organizacijsko umeščen pod glavno skladišče. Njegovo delovanje je opisano v sistemskem navodilu SN.07.20.

Dejavnost in postopki predelave

Tehnološka oprema v centru omogoča pridobivanje odpadnih surovin iz demontiranih električnih števcov in drugih merilnih instrumentov, krmilnih in razdelilnih

omacic, ogrodij ter različnih oplášenih vodnikov in kablov z okolju prijaznimi mehanskimi postopki. Hidravlične škarje za razrez kovin in stroj za snemanje izolacije omogočata pridobivanje aluminija in bakra iz odpadnih kablov. Mehansko razstavljanje demontirane opreme in njenih komponent ter ločevanje posameznih materialov opravljajo v delavnici z različnim električnim in ročnim orodjem. Sledi sortiranje v transportne zabojnike, tehtanje in evidentiranje materiala. Tako zbrani material prodamo najugodnejšemu prevzemniku odpadnih surovin.

Za sprotno spremljanje poslovanja centra in pretoka materiala v postopku predelave

Center za zbiranje in predelavo

je bila izdelana spletna aplikacija Eko evidenca, ki poleg evidentiranja omogoča tudi izpis evidenčnih listov in izdelavo poročil. Aplikacija se uporablja tudi za spremljanje prometa z odpadki na OE/SE, nadzorništvi in posameznih objektih, ki so vključeni v procese izvajanja investicij ali vzdrževanja.

Delo v centru

Trenutno sta v centru zaposlena dva delavca, ki sta bila vanj premeščena iz sektorja storitev. Po krajšem usposabljanju za delo s stroji, z orodjem in delovnimi pripravami je delo lepo steklo. K uspešnemu delu veliko pripomore poznavanje zbrane opreme in lastnosti materialov, dobrodošle so tudi izkušnje in iznajdljivost. Delo je organizirano tako, da delavca fizično čim manj obremenjuje. S povečanjem pretoka odpadnega materiala skozi center bodo potrebna dodatna delovna mesta. Predvideno je, da bi v centru zaposlovali predvsem delavce z različnimi zdravstvenimi omejitvami.

Prihodnost centra

Svetovna gospodarska kriza vse bolj sega tudi na področje trgovanja z odpadnimi surovinami. Zaradi manjšega obsega proizvodnje se je zmanjšalo povpraševanje

po surovinah in njihove cene so padle. Kaj se bo dogajalo s cenami surovin v prihodnje, je danes težko napovedati.

Sistem gospodarjenja z odpadki v družbi Elektro Maribor nadzorujemo količinsko, prihodkovno in stroškovno. Na gibanja cen odpadkov nimamo vpliva, lahko pa vplivamo na njihove količine. Zato smo si zastavili cilj znižati količine komunalnih ter nevarnih odpadkov in s tem zmanjšati stroške njihovega odstranjevanja, hkrati pa si prizadevamo povečati prihodke pri prodaji t. i. gospodarskih odpadkov oz. odpadnih surovin. Tako smo imeli lani skupaj 39.000 evrov stroškov iz naslova komunalnih, nevarnih in gradbenih odpadkov, hkrati pa smo s sistematičnim zbiranjem in ločevanjem demontirane opreme v tem obdobju zaslužili s prodajo odpadnega materiala 56.000 evrov. Ker lani center še ni deloval, je letos realno pričakovati povečanje količin predanega odpadnega materiala. Z discipliniranim in odgovornim ravnanjem z vsemi vrstami odpadkov lahko vsi zaposleni prispevamo k zmanjšanju obremenjevanja okolja in okoljskih stroškov ter povečamo prihodke od prodaje materialov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti in so tržno zanimivi.

Hidravlične škjarje in stroj za snemanje izolacije

Nadgradnja klicnega centra

Zaradi vedno večjih zahtev naših odjemalcev, Javne agencije Republike Slovenije za energijo, inšpekcijskih služb in drugih poslovnih partnerjev po hitrem ter kakovostnem servisiranju naših storitev in kakovostnih informacij je bilo treba ustrezno prilagoditi to področje: usposobiti delavce, ki pokrivajo ta proces, ter posodobiti tudi njihovo "orodje" – klicni center.

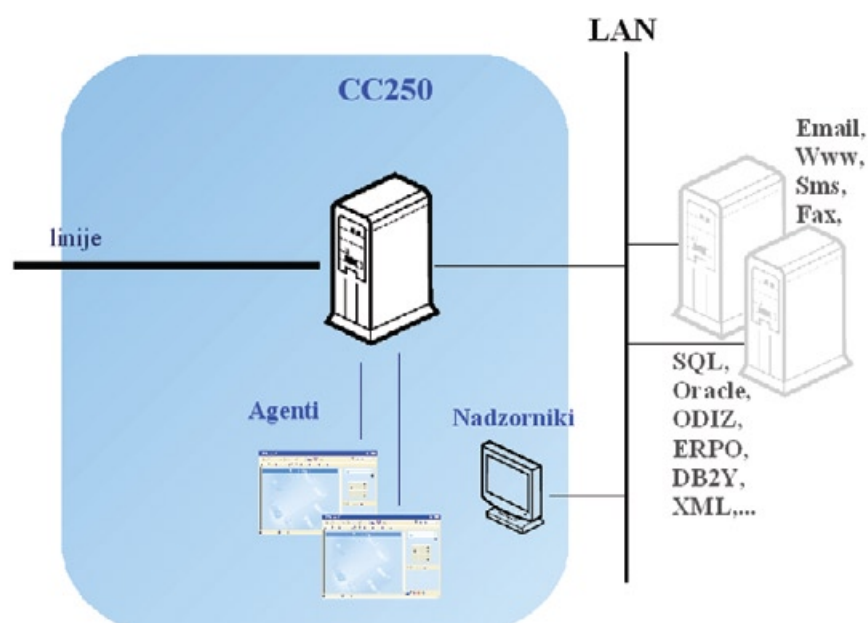
Za obvladovanje stikov s strankami je klicni center Elektro Maribor zaživel v letu 2000 in od takrat ni bil bistveno spremenjen. Zato smo se ob upoštevanju novih informacijskih tehnologij in dosedanjih izkušenj lani lotili njegove prenove. Z nadgradnjo smo izboljšali delovanje telefonije in omogočili večjo informacijsko podporo uporabnikom klicnega centra.

Prenova je potekala v dveh fazah. V prvi fazi smo nadgradili strežniške aplikacije klicnega centra, v drugi pa vgradili module za informacijsko podporo uporabnikom in vključitev dodatnih funkcij CRM. S to posodobitvijo je klicni center prerasel v informacijski center in dobil naziv Elektro Maribor, informacijski center, ali s kratiko EMIC. Center vsebuje dva bistvena sklopa:

- Funkcija CRM (Customer Relationship Management) ali upravljanje odnosov z odjemalci je poslovna strategija, ki v ospredje postavlja osebni odnos do stranke kot posameznika. V današnjem času, ko imajo stranke na voljo čedalje večjo in boljšo izbiro, o njihovi

vi naklonjenosti odločajo malenkosti. Namen CRM-ja je doseči večje zadovoljstvo stranke in vzpostaviti z njo pristen odnos, to pa naredi na njo boljši vtis. Za učinkovito upravljanje odnosov je potrebno obsežno in zahtevno delo, vendar ga lahko zelo olajša centralizirana komunikacija med podjetjem in strankami, ki poteka prek informacijskega centra.

- Klicni center je točka, kjer potekajo izmenjava informacij med podjetjem in strankami ter njihovo spremljanje in analiziranje. Njegova prednost je v boljšem nadzoru, upravljanju in analizi klicev. Namenska programska oprema vse stike, ne glede na način komuniciranja (osebno, po telefonu, pisno, po E-pošti), postavi v isto vrsto in zato ne pride do zamika odgovora oziroma pri posredovanju informacij. V bazi podatkov podjetja se shranjujejo podatki oz. informacije o odjemalcih in o komuniciranju z njimi. Rezultate analize podatkov je mogoče uporabiti za strateške odločitve podjetja in marketinške kampanje ali preprosto za lažje in bolj tekoče delo.

Arhitektura rešitve

Maska splošne informacije

Uporabili smo klicni center NEC Philips CC250, ki med drugim zagotavlja:

- nega samo za "Splošne informacije") uporabi za obvladovanje teh klicev.

- Možna je integracija z obstoječimi telefonskimi centralami (vključitev vseh območnih enot v sklop klicnega center).
- Z uvedbo IP telefonije in nadgradnjo strežniške aplikacije je omogočena mobilnost, kar pomeni možnost sprejemanja klicev od doma ob havarijskih razmerah, kar pripomore k hitrejši vključitvi dodatnih operaterjev.

Za obvladovanje stikov s strankami sta uporabnikom na voljo dve različni maski, ki sta prilagojeni glede na vrsto stikov. Spodnja maska (slika 2) prikazuje sprejemno okno "Splošnih informacij", ki uporabnikom omogoča hitro iskanje in prikaz ključnih podatkov.

Zgornji del maske prikazuje podatke o plačniku in omogoča hitro iskanje odjemalca po različnih parametrih merilnega mesta ali plačnika.

V osrednjem delu se izpišejo osnovni podatki o odjemalcu, ki se uporabniku prikažejo na enem mestu.

Zagotovljena je sledljivost stikov z odjemalcem (s poslovnim partnerjem), saj se v spodnjem delu maske vidi zgodovina stikov z obravnavano stranko, kar omogoča

kakovostno servisiranje z informacijami s strani katerega koli operaterja informacijskega centra, neodvisno od lokacije.

Maska uporabnikom omogoča še dostop do nekaterih drugih podatkov, ki jih najpogosteje potrebujemo ob stikih s straniki. Za prikaz salda in stanja števca sta uporabljeni proceduri STORED, ki smo ju vključili ob sodelovanju z Informatiko, d.d. Torej lahko ob izbiri ustreznega gumba pridobimo še naslednje podatke:

- prikaz stanja električnega števca,
- prikaz salda po merilnem mestu in plačniku,
- možnost preverjanja izklopa zaradi neplačila računov,
- možnost kreiranja zahtevka za reševanje.

Zahtevki za reševanje omogoča dodeljevanje nalog odgovornim za posamezni proces oz. naloge v procesu in sledljivost realizacije. Zahtevki omogočajo naslednje funkcionalnosti:

- dodelitev zahtevka pristojni službi ali skrbniku procesa;
- sledljivost od odprtja zahtevka, začetka reševanja do zaključka;

ALARM!									
Zahtevnik	Alarm	Operator	Opomba						
115090579	14.4.2009 7:30	em2916							
Zahtevnik	Status	Prioriteta	Odprl	Datum odprta	Reševalec	Naziv MM	Naslov MM	Opombe	Rok
Info-090755	Odprt	Normalna	Novak Janez	15.4.2009 15:16:11		Bezjak Janez	Bukovci 456	Informacija o: Inf o redni menjavi števca	
Info-090754	Odprt	Normalna	Novak Janez	15.4.2009 15:04:06		Bezjak Janez	Skorba 456	Informacija o: Inf o ostalem za redno menjavo števca	
Info-090609	Odprt	Normalna	Novak Janez	14.4.2009 8:24:58		Bezjak Janez	Zlatoličje 789	Izvedba, sprem: Sprememba tarifne skupine-varovalke, urazamenjava gl. varovalk na 3x035, bo ponovno izdano soglasje	
Info-090579	Odprt	Normalna	Novak Janez	9.4.2009 10:36:30		Bezjak Janez	Brezovec 457	Pregled merilnega mesta: Merilno mesto ni v skladu s tehničnimi predpisi	17.4.2009

Pregled nerešenih zahtevkov

- merjenje komercialne kakovosti (zahteva Javne agencije Republike Slovenije za energijo);
- shranjevanje priloženih datotek k zahtevkom, kar omogoča obvladovanje vhodne pošte;
- določitev prioritete dodeljene naloge in roka izvedbe;
- možnost prilagoditve zahtevkov posameznim procesom.

Za kreiranje izrednih kontrol merilnih mest je bila izvedena integracija z aplikacijo ERPO. To pomeni, da se ob kreiranju zahtevka v klicnem centru samodejno preneša kot vloga za kontrolo merilnega mesta v mobilni računalnik (npr. dlančnik).

Modul CRM – Prijava okvar

Za obvladovanje stikov na telefonski številki "Prijava okvar" je uporabnikom na voljo prilagojena maska, kjer se jim izpišejo ključni podatki o odjemalcu. Zgornji del maske prikazuje podatke o plačniku, osrednji del podatke o merilnem mestu in spodnji del zgodovino po merilnem mestu ali plačniku, torej podobno, kot je opisano v maski "Splošne informacije".

Izvedena je bila integracija podatkov iz DCV z bazo SCADA in bazo planskih del z aplikacijo ODIZ. Tako ima uporabnik ob stiku s stranko na voljo podatke o planskih delih in znanih okvarah na elektroenergetskem omrežju. Glede na območje se prikaže telefonska številka dežurnega. Predaja okvare se izvede s klikom na to telefonsko številko.

Pregled podatkov o stanju elektroenergetskega omrežja

S povezavo klicnega centra s podatki iz SCAD-e in ODIZ-a so uporabnikom na voljo podatki o planskih izklopih in izpadih. Prikazana sta spisek TP, ki so brez

SŠN: 4344444 ŠTOD: 800000000000 Št. partnerja: 2344444 Določba št.:		Naziv: NOVAK JANEZ Naslov: NOVINE 222 Polna: 2212 ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH		☐ Po plačilu?
Določba št.:		Status: Pripravljen Tarifa št.: 22 Varnost: 1 x 25A Priključna moč: 60W Datum prijave: 15.12.1998 Datum odjave:		OE: OE MARIBOR OKOLICA Nadzornišvo: NADZORNIŠVO SENTILJ Vodja nad: BEZJAK DARIVO Debitar: NN YN Telefon:
Določba št.:		Datum odjave:		GSM: (041200152) (041200156) e-mail: bezjak.dario@elektro-maribor.si
Load: 0003LOAD DORSTJ387 TP: 7.387 NOVINE 2, Siba DES 431674 Izred: 401 CERŠAK Polna: 2212 SENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH		Mesec ohr.: 09 *Klikni:		Pritisni izstop

Maska "prijave okvar"

Vsi		Izberi OE				☐ Zapri zahtevki	
Št. TP-jev v izpadu: 9				Št. odjemalcev v izpadu: 489			
Št. TP	Oznaka TP	Dna pointnana	Št. odjemalcev	od dne	Nadzornišvo	OE	
4000232T-187	SLIVNICA 2	0116LOAD DMARIBU187 116	14 4 2009 8:59	05NADZORNIŠVO RAČE	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4000231T-232	MOTOKROS RADIZEL	0116LOAD DMARIBU232 85	14 4 2009 8:59	05NADZORNIŠVO RAČE	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4000568T-489	RADIZEL 3	0116LOAD DMARIBU489 58	14 4 2009 8:59	05NADZORNIŠVO RAČE	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4029489T-531	CRETA 1	0116LOAD DMARIBU531 37	14 4 2009 8:59	05NADZORNIŠVO RAČE	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4000530T-382	SLIVNICA DOM	0116LOAD DMARIBU382 59	14 4 2009 8:59	05NADZORNIŠVO RAČE	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4001745T-353	RECEHUAK 2	0003LOAD DLOVREJ353 19	14 4 2009 8:02	35NADZORNIŠVO RUŠE	OE MARIBOR Z OKOLICO		
4000579T-280	STANOVSKO 2	0115LOAD DPOLICJ280 39	14 4 2009 8:00	31NADZORNIŠVO SLOVENSKA BISTRICA	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4000572T-260	STANOVSKO 1	0115LOAD DPOLICJ260 52	14 4 2009 8:00	31NADZORNIŠVO SLOVENSKA BISTRICA	OE SLOVENSKA BISTRICA		
4010618T-513	RAZGOR	0115LOAD DPOLICJ513 24	14 4 2009 8:00	31NADZORNIŠVO SLOVENSKA BISTRICA	OE SLOVENSKA BISTRICA		

Pregled izklopljenih TP

napajanja, ter pripadajoče število odjemalcev. Za obvladovanje stikov je to pomemben podatek, saj lahko predvidimo število klicev in zato lažje določimo število operaterjev za obvladovanje klicev.

Doseženi cilji prenove klicnega centra

S prenovo klicnega centra so bile dosežene naslednje funkcionalnosti:

- posodobitev telefonske funkcije klicnega centra;
- vključene funkcionalnosti CRM za ceno nadgradnje klicnega centra;
- integracija zahtevkov za reševanje z zahtevki iz aplikacijo Lotus Notes ter

integracija z aplikacijo ERPO za izredne kontrole merilnih mest;

- preselitev aplikacije ODIZ na bazo SQL;
- integracija aplikacije ODIZ (planskih del) in prikaz izpadov iz baze Oracle (SCADA);
- oddaljeno delo agentov od doma v havarijskih razmerah.

Nadgradnjo klicnega centra je vodila projektna skupina in projekt ob sodelovanju z izvajalcem, s podjetjem Sekortel, uspešno končala. Pohvala velja tudi vsem zaposlenim, ki so se s svojimi idejami aktivno vključili v prenovo klicnega centra.

» Besedilo: Irena Podgrajšek » Fotografija: Boštjan Grabar

Intervju z Radomilo Muić

Moja leta v Remontu

Ločitev, selitev in sprememba delovnega mesta so stresorji, ki na posameznika vplivajo slabo ali mu vsaj porušijo vsakdanji ritem. Na prva dva dejavnika lahko vplivamo, lahko pa tudi na tretjega, če delovno mesto zamenjamo po svoji volji. Kako prerazporeditev vpliva na razpoloženje in počutje, ve le vsak zase. Ni pa mogoče zanikati tega, da je za zaposlenega z več leti delovne dobe ali če je tik pred upokojitvijo menjava delovnega okolja in sodelavcev močno stresen dogodek.

RADOMILA MUIĆ je prišla v službo na Elektro Maribor, d.d., leta 1972. Srečali sva takrat, ko je bila najina enota samostojna in na višku poslovnih uspehov. Zaposlovala je več kot 130 delavcev. Nobena od naju si takrat ni predstavljala, da bo čez leta precej drugače.

Družili sva se vsa leta. Nekaj njenih lastnosti sem vedno občudovala. Je odločna in daje občutek, da ve, kaj hoče. Stvari pove tako, kot misli, in brez bojazni, da odkritost lahko tudi škodi. Zna ceniti svoje delo. Je natančna in dosledna v svojih odločitvah. Skratka, vedno sem jo videla kot sodelavko z močno voljo in cilji pred seboj, ki jih je korak za korakom tudi dosegala.

Zadnja leta so v najino druženje prinesla precej sprememb. Ob združitvi Remontnih delavnic Radvanje in Elektro Gradenj montaže sva se za nekaj časa ločili. Doleto jo je to, kar je mnoge v našem podjetju in malo pred njo tudi mene. Zaradi prerazporeditve delovnih mest je morala zapustiti delovno mesto v pisarni kovinske delavnice in se prilagoditi novemu delovnemu okolju. Danes ima za seboj 37 let delovnih izkušenj in približuje se odhodu v zasluženi pokoj.

Z veseljem je odgovorila na nekaj vprašanj. Ni pa mogla skriti žalosti, ker najinega Remonta ni več. Strinjali sva se, da je to, kar je ostalo, le bled odsev tistega, kar je nekoč bilo, saj se je "radvanjsko dvorišče" precej spremenilo. Na mestu nekdanje trafo delavnice danes stoji nov objekt, obstoječe objekte so dozidali in prezidali. Kovinsko delavnico so preselili v manjše in manj funkcionalne prostore, kot so bili stari.

Preberimo, kako je svojo kariero v Elektro Maribor doživljala delavka, zaposlena kot tehnična risarka, katere poklic je čas odnesel tako, kot je enoto, v kateri je začela delati. Kako je doživljala leta v podjetju in kako se počuti danes.

Začela si kot tehnična risarka na Engelsovi 87, ki se je pozneje preimenovala v Majcigerjevo 23, in sicer pod vodstvom danes že pokojnega gospoda Lečnika. Kakšni so bili tvoji prvi vtisi?

Dobri. Šef se je sicer včasih obnašal kot vreme, vendar ni nikoli nikomur škodil. V pisarni nas je bilo več oziroma delala sem med štirimi moškimi, z gospodi Puhanom, Lorberjem, Fleisingerjem in Lečnikom. Zelo dobro smo se razumeli, saj je bila večina mlajša. Sicer pa pogovor pravi, da je lažje delati med samimi moškimi kot med ženskami. (Smeh ...)

Iz tehnične pisarne si se, ker so bile take potrebe, selila za nekaj časa na upravo. Kako je bilo tam?

Nimam pripomb. Nadomeščala sem delavko na porodniškem dopustu. Tam smo bile same ženske in se tudi lepo razumele. Torej pogovor o lažjem delu z moškimi vedno ne drži. Želela sem ostati, vendar so na enoti pričakovali, da se vrnem. Morda bi bilo bolje, da bi ostala, saj na upravi dela za risarko ni tako hitro zmanjkalo, kot ga je pozneje na enoti. Dolgo časa mi je bilo resnično žal, da sem se morala vrniti. Veliko pozneje se je pojavila priložnost, da bi lahko spet šla na Vetrinjsko 2. Zaradi več razlogov se nisem mogla odločiti. Eden glavnih je bil ta, da bi imela manjšo plačo, povrhu pa še nisem obvladala programa Autocad. Ostala sem v enoti. Morda bi bilo bolje, če bi takrat odšla, saj bi mi bilo marsikaj prizaneseno.

Vrnili si se torej na enoto kot tehnična risarka, vendar ne več za polni delovni čas. Kam so te vodilni še razporedili?

Iz tehnične pisarne so me preselili v knjigovodstvo, kar je bilo zame povsem novo področje dela. Pomagala sem pri fakturiranju in z delom nisem imela težav. Zaradi ukinitve delovnega mesta tehnične risarke sem pozneje odšla v skladišče materiala v enoti. Tam sem delala več kot deset let. Spet nisem imela težav z delom, čeprav sem bila sredi samih števil. Tehnični kader mora biti natančen in ta privzgojena lastnost, mislim pa, da tudi prirojena, mi je pomagala, da sem delala skoraj brez napak.

Vem, da se tvoja pot v skladišču ni končala. Kam te je vodila naprej?

Sodelavci z Radmilo Muič

Po odhodu v pokoj Silve Topolovec sem odšla v pisarno kovinske delavnice, kjer sem obračunavala delovne naloge in vnašala ure za obračun osebnih dohodkov. Tam sem ostala do leta 2006. Zadnja leta zame niso bila prijetna. Dihala sem z Remontom. Začela sem mlada in na dvorišču Majcigerjeve 23 pustila svojo mladost, tam sem odrasla in si pridobila veliko delovnih izkušenj. Tudi slep človek bi opazil, da se nekaj dogaja. Najprej so dolgo govorili, da bodo Remont izločili iz sistema, da nas bodo prodali. Ta informacija zame ni bila prijetna. Vse manj je bilo naročil za delo, zato je bilo tudi manj administrativnega dela, knjiženja, pisanje naročilnic ... Zaposleni so odhajali v pokoj, na novo se ni zaposlovalo ... Delavnice so začeli zapirati drugo za drugo. Tudi število administrativnega kadra so drastično zmanjšali. Včasih sem se počutila na dvorišču kot "puščavnica". Nikjer ni bilo nikogar. Ko je bilo konec delovnega časa, nas je skozi vhod odhajalo le nekaj. Ni bilo več gneče pred njim, šal, smeha ... Vse skupaj je bilo žalostno. Ni bilo več polnega dvorišča, nisi več srečal sproščenih obrazov ali glasnih ljudi.

Kako si sprejela združitev s sosednjo enoto? Kako je to vplivalo nate?

Nisem je sprejela. Še vedno se mi zdi, da je bila nepotrebna. Remont bi lahko še naprej delal, saj je imel veliko možnosti za uspeh, pa so nanj kar pozabili. A sem se morala sprijazniti z odločitvami vodilnih. Morala sem na Veselo 11, ker so pisarno kovinske zaprli. Gro-

zno mi je bilo. Nisem imela občutka, da me je novo okolje sprejelo. Počutila sem se nekako vrinjeno. Prvi vtis je bil res zelo neugoden in v službo nisem več hodila z veseljem. Navajena sem bila drugačnega odnosa vodilnih, kot sem ga doživljala v tej novoustanovljeni enoti. Pri delu sem se lovila in ni bilo veliko razumevanja, da vsakdo potrebuje za prilagajanje na novo delovno mesto nekaj časa in da ne moreš znati vsega takoj kot "iz topa". Morala sem se znajti, kakor sem vedela in znala. Velikokrat zato nisem najbolje spala in na koncu sem še zbolela. Še danes se v tem okolju ne počutim najbolje. Nekako se mi zdi, da starejši delavci niso več tako spoštovani in cenjeni, kot smo starejše in izkušenejše od nas cenili mi. Zdaj knjižim ure za osebne dohodke in se vsake toliko časa jezim, ker ne dobivam delovnih nalogov, kot smo se dogovorili. Na splošno pa še kar gre. Malo sem huda, potem me nekaj časa poslušajo, čez čas pa spet ista pesem. Ne vem, kaj bi dala, da bi se lahko vsaj za trenutek vrnila v preteklost in v moj Remont. Vsako leto se veselim srečanja z upokojenci oziroma z nekdanjimi sodelavci in zelo zelo rada grem na obisk k svojim kovinarjem, ki jih je zdaj le še peščica in delajo v prostorih, ki niso niti slika prejšnjih. Pa to je že druga zgodba, ki je jaz ne morem spremeniti.

Bliža se tvoja upokojitev. Kaj boš počela, ko ne boš več v službi? Prepričana sem, da nas boš kljub vsemu malo pogrešala, vsaj žensko družbo.

Ko se bom upokojila in ne bom več hodila v službo, si bom seveda vzela nekaj časa zase in za razvajanje svojih najbližjih. Pozneje pa se bom z vsem srcem posvetila svojim rožicam ter delu okrog hiše in v hiši. Počasi pa bo prišel tudi čas, ko bom z veseljem popazila na vnuka ali vnukico. (Smeh ...)

Kaj ni to dovolj zaposlitve za upokojenko?

Pogrešanje ženske družbe? Hm ... Moška družba je še vedno boljša in tudi zato bom pogrešala moj Remont.

Najin pogovor je bil zanimiv in poln nostalgije, saj sva skupaj podoživeli čas, v katerem sva bili – preprosto zapisano – srečni in bolj ali manj zadovoljni. Novi časi so prinesli spremembe, brez katerih skoraj ne gre. Globalizacija, nov kapitalizem in strmenje za vedno večjim dobičkom so žal spremenili ljudi. "Nič ni več tako, kot je bilo," pravi jo. Verjetno bodo to trdile tudi generacije, ki bodo prišle za nami, saj je pogled na preteklost vedno lepši, kot je sedanjost.

Dolgoletni sodelavki Radomili Muič želim, da bi od vsega, kar je doživela v Elektro Maribor, d.d., obdržala v spominu le prijetne trenutke tako na Remontne delavnice Radvanje kot tudi na SE Elektro Gradnje in remont. Hvala za sodelovanje in pomoč pri delu.

» Besedilo: Irena Podgrajšek » Fotografija: Boštjan Grabar

Od zamisli do realizacije je ponavadi dolga pot

Predstavitev "fotovoltaične" skupine iz sektorja storitev

"Na mladih svet stoji in so naša prihodnost" je misel, ki je nisem izrekla prva, ampak je bila že velikokrat zapisana.

OVEN

Obnovljivi viri, energija zame!

Prav tako nisem prva, ki bi ugotovila, da je "od zamisli do realizacije po navadi dolga pot". "Ne, nisem iznašel tople vode," je skromno dejal Sašo Vukadinović v najinem razgovoru, ko sem poskušala najti začetek poti razvoja graditve naših sončnih elektrarn, in s tem umiril mojo navdušenost. Bila je zamisel, ki je dobila podporo in smo jo uspeli skupaj uresničiti, sem pri sebi zaključila. Pa vendar!

V roke sem vzela zloženko. V levem kotu je zvita puščica, ki spominja na zodiakalno znamenje Ovna, zraven pa je z velikim tiskom napisana beseda **OVEN, ki poleg prodaje električne energije zajema še inženiring**, to je vse faze od izdelave projekta do zagona sončne elektrarne. Jo odprem in berem: "Kot dolgoletni dobavitelj električne energije in pobudnik razvoja številnih storitev na področju elektrodistribucije z izgradnjo fotovoltaičnih sistemov **našim odjemalcem ponujamo nov, naravi prijazen vir za proizvodnjo električne energije. Pri izgradnji sončne elektrarne na "ključ" vam nudimo naslednje storitve ...**"

Odložim zloženko in pomislim, lepo in lično napisana ponudba, ki bo v kratkem predstavljala okolju prijazno energijo. Pot od zamisli do izdaje le-te je stara dobro leto in vloženega je bilo veliko truda. Povedali so mi, da misli o možnostih razvoja sektorja Storitve in novih produktih segajo v čas, ko je bil direktor sektorja Storitve Andrej Kosmačin. Morda še dlje, vendar ne vem zagotovo. Konkreten začetek izvedbe zamisli oziroma inovacije in prave širitve proizvodnega programa SS pa sežejo do **Projektne skupine 01/07 – fotovoltai-ka**, ki jo je septembra 2007 imenoval novi direktor sektorja Storitve **Božidar Govedič**, ki se je zadeve lotil z vso odgovornostjo. Imenoval je vodjo projektne skupine s petčlansko zasedbo in jim predstavil svoje videnje oziroma faze razvoja dogodkov, ki so bili vodilo izvedbe navedenega projekta.

Aprila 2007 je bil na podlagi Pravilnika o nagradah za inovacije, ustvarjene v delovnem razmerju Elektro Maribor, d.d., poslan na Upravo izpolnjen obrazec, ki nosi naslov **"Obvestilo o mali izboljšavi/malem koristnem predlogu" z naslovom: Razširitev dejavnosti sektorja storitev; FOTOVOLTAIČNI (SOLARNI) SISTEMI** in podpisom predlagatelja: Sašo Vukadinović. Danes je jasno. Predlog je bil sprejet. Spodbuda Andreja Babenka, da zaposleni v Merilnem oddelku in Laboratoriju poskusijo najti še dodaten vir zaslužka podjetja, je padla na plodna tla. Kreativni sodelavci so pod njegovim mentorstvom sprejeli izziv, razmislili in predlagali, da se lotijo izdelave sončnih elektrarn in začnejo izkoriščanje obnovljivih virov, ki jih država zakonsko spodbuja in tudi delno financira.

Berem naprej. V dopisu iz junija 2007, namenjenem upravi podjetja, je Sašo zapisal (Fotovoltaični – solarni sistem) **"Videl sem veliko prednost vključevanja celotnega sektorja v predlog za razširitev dejavnosti**, saj imamo že obstoječe prostore, kot so kovinska in elektro delavnica ... S tovrstno realizacijo zagotovimo lasten obstoj dejavnosti za najmanj 80 let. Že v samem začetku zagotovimo 20 novih delovnih mest ... Lahko dosežemo nadzor nad "konkurenco" ... Pridobimo na večji prepoznavnosti RS v EU in svetu" ...

Danes je ta vizija še v razvoju. Trenutno je nastopila recesija in v obtoku je manj denarja, namenjenega za te investicije. Prav tako pa država še ni definirala jasne politike podpore izgradnje alternativnih virov energije. Toda leta 2007 je bila zgornja zamisel in takratna Saševa ugotovitev gorivo, ki je premaknilo voz razvoja graditve naše prve sončne elektrarne. Zamisel je bila sprejeta, izvajalci so bili imenovani in voz je krenil "z blagoslovom" vodje SE Elektro Gradnje in Remont Marjana Kampla, ki je zagotovil vso podporo. Nanj so zraven Saša Vukadinovića in Andreja Babenka sedli še Damjan Poredoš, Jože Lesko-

Sodelavci sektorja razvoja

var, Davor Mažera in Davorin Švajncer. Za analizo finančne perspektive sta poskrbela Andreja Žinkovič in Igor Sedovšek. Izračuni so seveda bili tisti, ki so vodilne prepričali, da se je smiselno spustiti v investicijo. Pozneje se je zamisel predala v realizacijo službi Inženiringa v sestavi Andreja Dolšaka, Damjana Poredoša, Dejana Zuzzija, Dejana Plošnika in Matjaža Lacka. Ekipa se je dopolnila še z monterji Milanom Fegušem, Janezom Zebecem in Borisom Krošlom, glavnimi akterji pri montaži FV elektrarn.

V tem času smo zgradili pet sončnih elektrarn skupne vršne moči 155 kilovatov. Osnovna zamisel se je nenehno dopolnjevala in se predstavljala na sejnih, prek predstavitev, zloženk, medijev ...

V sektorju storitev se veselimo tega uspeha, zato je bila pri meni sprejeta odločitev, da o njihovem delu in o njih samih nekaj zapišem. Želim, da se malo bližje spozna ljudi, ki so prehodili pot "od zamisli do uspeha". Zame so nekaj posebnega. Z nekaj stavki bo bralca sicer težko prepričati, da so to sami izjemni ljudje, vendar sem prepričana, da bo moje prepričanje potrdil čas. Vsi smo del nekega projekta, imamo v njem svojo vlogo, smo potrebni in posebni, nekateri pa izjemni.

Po sprejetem predlogu je bil na potezi Inženiring, vodja projekta Andrej Dolšak pa postavljen pred dejstvo, da projekt izvede, "kakor ve in zna", in to tako, da bo sistem deloval. Že ves čas trdim, da ima srečo, da so okrog njega sodelavci, ki so pripravljeni delati in za skupnost narediti tudi nekaj več, kot je treba, ter dati v projekt samega sebe. In to je naredil ta tim. Povezali so se, prevzeli naloge drug od drugega in pod dobrim vodstvom uspeli v kratkem uresničiti željo vodstva, da se začne prodaja novega proizvoda Elektro Maribor, d.d., pod novo znamko OVEN.

Ko sva se pogovarjala, sem od njega želela izvedeti, ali je veliko premišljeval, kako se bo lotil dela (če se ga sploh bo) in kako ga bo razdelil. Zanimalo me je tudi, kako je on kot projektant videl ta projekt. Ali je to zanj pomenil velik izziv?

Andrej Dolšak je odgovoril nekako tako: "V trenutku, ko so me zadalžili, da izpeljem nov projekt, sem se zavedal teže in odgovornosti ter bil prepričan, da bi to delo najbolje opravili v oddelku, kjer se je rodila zamisel. Poleg tega sem imel zelo veliko dela z investicijami na trgu. Vsi v Inženiringu smo imeli svoje delo. Ta zadolžitev pa je pomenila dodatek, ki ga bo treba opraviti z vso resnostjo.

Nismo dobili dodatne kadrovske podpore. Izvedba je zahtevala precej energije in kreativnosti. Bilo je treba še marsikaj doreči: poiskati primerne lokacije, na katere bi montirali FV-module, preučiti zakonodajo, izdelati in pridobiti vso potrebno dokumentacijo, izbrati primerne materiale ter najti dobre dobavitelje. V svoji sredini smo morali poiskati primerne izvajalce in sodelovati pri montaži, saj z montažo predhodno nismo imeli nobenih izkušenj. To je bil nov projekt, ki je zahteval moje angažiranje na vseh stopnjah izvedbe.

Svoje prve izkušnje na domači strehi sem nato koristil pri vodenju izgradnje sončne elektrarne na ŠC Ptuj. Z izgradnjo tega objekta smo novo dejavnost približali mladim umom – dijakom centra in se tako predstavili širši javnosti, saj je bila izgradnja medijsko opazna. Temu so sledile investicije na območnih enotah Murska Sobota in Ptuj ter vzporedno še investicije za tuje naročnike.

Vesel sem, da je naš "otrok shodil". Vsekakor bomo še naprej ponujali novo dejavnost na trgu, kjer smo glede na odzive javnosti že kar prepoznavni. Prav tako smo poskrbeli za zanimiv in dinamičen prikaz delovanja elektrarn s postavitvijo monitorjev v poslovnih stavbah z namenom, da našo dejavnost približamo obiskovalcem in

potencialnim kupcem. Poleg tega se trudimo, da bi jo predstavili v raznih časopisih, revijah,... Ja, zame je bil to velik izziv, čeprav je bilo vse skupaj zelo naporno. Kljub temu sem svoj del naloge z veseljem opravil."

Iz razgovora sem med drugim izvedela, da je za projektiranje sončnih elektrarn zadolžil Damjana Poredoša, ki je izziv sprejel. Razbremenil ga je tekočega dela, tako da ga je predal Dejanu Plošniku, nekaj Matjažu Lacku, nekaj pa postoril tudi sam. S temi odločitvami je Inženiring prevzel glavno vlogo konstruktorja postavitve sončnih elektrarn v podjetju in sektor storitev postal nosilec projekta.

Damjan Poredoš je bil torej zadolžen, da se ukvarja z izdelavo projektov in ponudb za FVE. Zanimalo me je, kaj je zanj to pomenilo, kje je dobival informacije, zamisli in kako se počuti danes ko projekt "laufa". Kakšne so po njegovem možnosti, da se bo znamka OVEN – "na ključ" dobro prodajala. Povedal je, da je bil to zanj velik izziv, ki ga je sprejel z vso resnostjo. Vse, kar se mu je porodilo v glavi, je bilo treba spraviti na papir. Razmišljal je, na katere objekte je smiselno postaviti FV-module, kako bo postavljeno videti,... Vse v smislu, da naprava v končni fazi da največji izkoristek. Znanje je črpal na seminarjih, s spletnih strani, iz domače in tuje literature, iz pogovorov s sodelavci,... Zdaj, ko je vse za njim in zadeve funkcionirajo, čuti olajšanje. Napor se je izplačal. Meni, da so za prodajo dobre možnosti. Posebno, ko bo država z zakoni dokončno določila "oblike obnašanja" pri financiranju izkoriščanja obnovljivih virov. Takrat bo seveda odločitev kupcev veliko lažja, ali se jim tovrstna investicija izplača ali ne.

Matjaž Lacko se je dejavno vključil v vodenje in nadzor gradnje, kjer so prišle v ospredje njegove pretekle delovne izkušnje. Na vprašanja, kako je on sprejel dodatne zadolžitve, je odgovoril, da je z veseljem prevzel svoj del nalog in ni niti pomislil, da ne bi bil projekt uspešen. Ni bilo nobenih težav. Zanj je vse teklo tako, kot je bilo treba. Z monterji Milanom Fegušem, Janezom Zebecem in Borisom Krošlom so dobro sodelovali. Pri montaži se niso ustrašili niti snega niti dežja. Priča kuje uspeh in vidi prihodnost v podobnih projektih, kot je Oven. Nič ni bilo težko, mi je zagotovil. Potekalo je po pričakovanjih.

Dejan Plošnik ni neposredno sodeloval pri projektu, vendar je bil del tima, tako da je kot projektant s srednjo šolo prevzel zahtevnejša dela samostojnega projektanta oziroma delo sodelavca Damjana.

Uspešno. Tudi zanj je bil to izziv in tekma s časom, ker je bilo treba zraven rednega dela opraviti še drugo in predvsem s svojim trdom nadomestiti kadrovsko vrzel oziroma pokriti Poredoša. Vse tekoče dejavnosti so morale biti opravljene nemoteno. Na vprašanje, kako mu je uspelo opravljati zahtevnejše delo, je dejal, da mu je velikokrat prišlo prav znanje, ki si ga že tretje leto pridobiva na elektrotehnični fakulteti v Mariboru. Pravi, da je vesel, da je del vsega in da po svojih močeh pomaga pri širitvi proizvodnega programa našega podjetja.

Seveda je bil posebno zanimiv tudi **pogovor z nosilcem zamisli Sašem Vukadinovičem**. Nekaj sem že zapisala v uvodu. Tudi on je iskal podatke po internetu, v domači in tuji literaturi, se posvetoval s sodelavci ..., najbolj pa je bil srečen, ko je bil zgrajen prvi sklop sončne elektrarne na Veselovi 6. Nato sem izpostavila vsebino dopisa iz leta 2007, ki govori o širitvi podjetja. Kako je s tem danes, sem vprašala. Odgovoril je, da je že kar nekaj časa od tega, ko so bili narejeni izračuni. Danes bi bilo treba narediti analizo rezultatov in na podlagi teh nastaviti nove smernice za širitev dejavnosti FV.

Po pogovorih z vsemi zgoraj navedenimi sodelavci sem ostala brez besed. Tema je bila zanimiva in kot laik sem bila navdušena. Bralec bo gotovo razumel, da nisem mogla zapisati vseh misli in odgovorov. Nedvomno spadajo, sodeč po vsem povedanem, med skromne ljudi, ki si ne želijo prevelike pozornosti. Sama menim drugače in sem prepričana, da si zaslužijo vsaj delček "slave", saj so dosegli, da smo eno redkih podjetij v državi, ki prodaja izdelek FV-sončne elektrarne od A do Ž. Za ta uspeh so zaslužni ljudje in prav je, da se o njih govori in piše ter na koncu primerne nagradi. To je lahko ena od spodbud za nadaljnje delo in za priliv svežih zamisli. V svoji sredini imamo veliko sposobnih sodelavcev, v svojih vrstah imamo mlade in perspektivne sodelavce ter sodelavke, ki znajo združiti moči, zamisli in znanje ter se povezati s tistimi, ki imajo za seboj že veliko izkušenj. **Kot podjetje izkoristimo ta potencial.** Resnično resnično upam in želim, da bo podjetje znalo ceniti, obdržati in nagraditi kader, ki s svojo iznajdljivostjo, znanjem in kreativnostjo prinaša dobiček ter ob tem poskrbi še za dobro vseh nas in – gledano širše – tudi za našo "mater Zemljo". Nedvomno ima posebno mesto pri tem izkoriščanje sončne energije ali krajše FV.

Morda bi bilo vredno razmisliti tudi o izkoriščanju vetra, vetrne energije, poiskati možnosti in se dokopati do plina, kar bi

➤ Besedilo in fotografija: uredništvo Infotoka

Donacija ob materinskem dnevu

V Elektro Maribor se zavedamo družbene odgovornosti, ki jo imamo do okolja, v katerem delamo, in do ljudi.

Zato smo se z veseljem odzvali in ob peti obletnici Materinskega doma Maribor donirali denar za plačilo električne energije za marec, april in maj. Ob materinskem dnevu smo na dobrodelni večerji v Rožmarinu predali donatorski ček v vrednosti 450,00 evrov. Vodstvu in osebju doma smo čestitali ob obletnici in jim zaželeli še naprej uspešnega dela ter izpeljanih projektov.

bilo po mnenju gospoda Vukadinovića za podjetje koristno. Kot laik pa si dovolim malo sanjati in utopično razmišljati, zato zapišem, da lahko sčasoma poskusimo razširiti prodajo naših storitev in izdelkov v EU, morda pa tudi na druge celine, na primer v Afriko, za katero pravi naš prijatelj, ki prihaja od tam, a živi pri nas – pa ne samo on, tudi drugi, ki se spoznajo na gospodarske in družbene tokove –, da je ravno ta celina celina prihodnosti, ki čaka na razvoj ter daje vsakemu posamezniku možnosti, da razmisli in predstavi svojo zamisel, da se lahko začne **"pot od zamisli do realizacije, pot do uspeha, posameznika ali skupine, podjetja ..."**

energ

ali Štromberk

Besedilo Branka Gradišnika,

po začetni ideji in likih Danijela Trstenjaka,

z ilustracijami Zvonka Čoha.

Oblikoval: Branko Bačović

Da ima ta nenavadni prizor tudi svojo praktično rabo, so odkrili šele v nekdanji vojaški kantini, preurejeni v predelovalnico paradižnikove mezge.

Stojte!

Skrajni čas je, da se nehamo igrati skrivalnice s poštenimi državljanke in državljani, ki berejo to poročilo, in jim odkrito povemo, za kaj je šlo. Pa tudi vzgojno ne bi bilo, če bi popisovali, kaj se je dogajalo potem, ko je Edi z zaletavostjo internetnega surferja, ki se boji kvečjemu virtualnih reči, poskusil žličko paradižnikove mezge.

Se še spominjate tiste mladeži, ki naj bi bila leta poprej dobila varen krov nad glavo v taisti kasarni, preurejeni v vzgojno-popravni dom? No, medtem je preteklo že precej vode, pa tudi drugih tekočin, in zdaj, ko je mladež odrasla, je nekaj njenih tehnično nadarjenih predstavnikov, ki se jih v vseh teh letih ni prijel noben dober nauk, po predhodnem dogovoru o sosterilstvu sklenilo na hitro obogateti.

Za ta namen so najeli eno od hiš v Rajskem logu, iz nje pa pod zemljo izkopali tunel do notranjega dvorišča nekdanje kasarne. Slednjo so potem preuredili v toplogredno plantažo za »hidroponsko proizvodnjo« *gensko modificiranega paradižnika, ki je vseboval novo učinkovino paradajzin (z bistveno bolj zanimivimi učinki od likopena).* Po podzemeljskem tunelu so tvorili gajbice s paradižnikovo mezgo do najete hiše, jih v garaži

pretovarjali v svoj dostavnik in z njim, kakor so sami temu suhoparno pravili, »oskrbovali tržišče«.

Pri kopanju tunela so vznemirili talno tektoniko, vodnjak pa je presušil, saj je voda odtekla.

»Čudno,« *je rekel Miha, »da nisem že prej postal pozoren. Dile na oknih – moral bi bil vedeti, da gre za dilarje. Jaz, bedak, pa sem domneval, da so notri pač vampirji ...«*

In kako so se zraven znašle podgane? Že od pamtiveka menda so gnezdile v rovih, ki so si jih izkopale okrog vodnjaka. Ko je voda odtekla, so ravnale nagonsko. Šle so za smrčki tja, kjer je bilo vode v obilju – v kasarno. Tam so se potem mimogrede naužile paradajzina in nič hudega sluteč postajale vse bolj živahne. Poživilo je vplivalo na njihov živčni sistem do te mere, da so popolnoma spremenile svoj naravni ritem budnosti in počitka.

Podgane, če le ni muja, skrivajo svoje iztrebke, in so vajene hoditi na skrivna stranišča. Evforične podgane pa so pozabile na previdnost in namesto tega zatavale na Lojzetovo feferonišče. Kombinacija paradajzina in kapsicina je iz njih naredila drzne kamikaze, ki so v nevarnosti videle le še rajski obet. Vonj po izolatorski gumi, ki gre glodalcem nasploh v največjo slast, jih je pritegnil v elektrodistribucijski center in tam so neustrašno povzročale kratke stike in posledično redukcije.

S to forenzično razlago nenavadnih dogodkov so bili nazadnje zadovoljni prav vsi. Zakaj?

Miha se je lahko nadejal napredovanja, čeprav so mu na Ministrstvu za notranje zadeve bili primorani pojasniti, da »maršalski čin«, glede katerega se zanima, za zdaj žal ne pride v poštev, in da naj pošlje kompletno poročilo o dogodku še enkrat, ko se bo učinek od udarca z desko polegel.

Alma je zaslovela kot vedeževalka, ki je odpeljala podgane iz mesta kot nekoč Pisani piskač iz Hamelina.

Edi je z 20 evri, ki mu jih je po nekaj natezanja izplačala Republika Slovenija kot nagrado, ker je preprečil gospodarsko havarijo, vplačal kombinacijski listek na loteriji in zadel neto 50.000 evrov za sedmico, s katerimi je zlahka odplačal svoj bančni dolg. Pa naj še kdo reče, da se ni splačalo.

Podgane odtlej srečno živijo v nekdanji kasarni, kajti ostroumen uradnik je bil končno še enkrat šel skozi pravno ustavni postopek, spremenil namembnost stavbe in jo prepustil v najem »Društvu za varstvo rejcev malih živali«.

V enem pogledu je odleglo celo paradižnikarjem, kajti električni mrki so jim ogrožali pridelavo in so bili že siti neneh-

Ua si

Zgodba, ki izhaja po delih je nastala v okviru kampanje **Energija si**, namenjene spodbujanju k izobraževanju o učinkoviti rabi energije, katere pobudnik je Holding Slovenske elektrarne (HSE).
www.hse-energija.si.
Izdajatelj knjige je:
www.informa-echo.si

prevzame pobudo

nega klicarjenja na informacije elektrogospodarstva, češ koliko časa bo redukcija.

In nauk te zgodbe, kakor ga je videl Edi? Epizoda v banki mu je pokazala, da za vse na svetu obstaja neka meja, epizoda s paradižni karji pa, da nič ne pomaga šparati, če tega ne počnejo tudi vsi drugi. **Oba nauka je združil v prepričanje, da je treba ukrepati na globalni ravni – da si moramo vsi skupaj prizadevati, da ustavimo čezmerno porabo, kajti če ne ostane na računu nič, ti ne pomaga noben ček več, kaj šele parađajz!**

Ali kot je rekel župnik Zlatko, ko mu je Mici Krop med spovedjo poročala o vsej tej reči: »Ja, pri elektriki je potrebna Previdnost. In čudna so njena pota.«

USTANOVNI SESTANEK

Nekaj dni po epizodi s podganami se je v gostilni Pr' Štajercu sestal »Iniciativni odbor za varčno ravnanje z energijo«, ki mu je načeloval Edi kot predlagatelj, pomočnika pa sta postala Madam Alma kot izvedenka za bioenergijo in Zujo v upanju, da bo kot izkušen gospodarster dajal organizaciji mednarodni lesk.

Že omenjenim sta se od strebrov družbe, ki stanuje ob Trgu trajnostnega razvoja, pridružila med drugimi še Majin oče Vlado, obrtnik, ker še nikoli ni zamudil ničesar, kar bi lahko kdaj prineslo denar, in župnik Zlatko. Slednji pri tem ni kršil spovedne zaupnosti, ampak se je odzval na razglas, ki je, pribit na kostonj,

vabil meščane na sestanek **O VARČEVANJU Z ENERGIJO.**

Ker je vsa energija na tem svetu, če dobro pomislimo, dediščina Velikega prapoka, se mu je zdelo, da bi ga Bog imel za zabušanta, če se sestanka ne bi udeležil, da lahko pozneje po potrebi poroča.

Edi je bil sestanek dobro pripravil. Teden dni je bil surfal po netu in pri tem odkril silno neprijetne stvari.

Odkril je, da prevladujeta med svetovnimi znanstveniki dve teoriji, ki sta si videti sicer skrajno nasprotni, vendar sta obe enako neprijetni.

Po prvi teoriji bo segrevanje atmosfere kot neposredna posledica človeške porabe energije najpozneje do konca stoletja pri-

vedla do popolne saharizacije Zemlje ter izumrtja vsega rastlinstva in živalstva. Po drugi do tega ne bo prišlo tako zlahka, ker bo segrevanje najprej stopilo severne zaloge ledu, stopljena sladka voda bo zmanjšala slanost Severnega morja, voda ne bo več dovolj težka, da bi tonila in ustavil se bo termohalinski oceanski sistem, ki je zadnjih 11.500 let, kolikor traja medledeni premor, ogreval severno Evropo s toploto iz tropskih krajev; začela se bo nova poledenitev, ki bo vezala v obliki nekajkilometerske ledene odeje vlago in s tem osušila ozračje – in šele potem bo sledila saharizacija tistega dela Zemlje, ki ne bo pod ledom. **Se nadaljuje ...**

VARČEVALNI NASVET – GOSPODINJSKI APARATI: Štedilnik in kuhanje

Izberimo kuhalne plošče z najboljšim izkoristkom energije! Izkoristek navadnih električnih plošč je komajda 50-odstoten.

Veliko boljše so avtomatske plošče in steklokeramične high speed plošče (halogenski grelniki), še bolj ekonomična pa je raba plinskih štedilnikov in steklokeramičnih indukcijskih plošč.

Več nasvetov na www.hse-energija.si

energija si

Bodi učinkovit.

» Besedilo in fotografija: **Marjan Orešič**

Kaj pa drugi počnejo, se sprašuje Cenc?

Tedensko prihaja s pošto lokalni časopis, ki ga prebirajo domačini in tudi tisti zaposleni, ki ga po naključju dobimo v roke. In glej ga, zlomka, ob članku slika, ki me pritegne.

Mislim, da gre že za poklicno deformacijo, če na vsaki sliki najprej opaziš drog, omrežje in vse drugo, kar je povezano z našo dejavnostjo, šele nato pa, kaj je prava sporočilna vrednost fotografije.

Na sliki, o kateri govorim, je bil "monter" na našem drogu, sicer pomanjkljivo opremljen in z neko čudno zadevo v roki. Pogledal sem še enkrat ter natančneje in si rekel, glej, glej, saj ga poznam, čeprav že kar dolgo ni več naš sodelavec, ampak je že več kot 16 let upokojenec. Prispevek v lokalnem časopisu pa je govoril o tem, da si naš preljubi upokojenec želi, da mu krajevna skupnost namesti vsaj eno luč javne razsvetljave. Dovolj razlogov je bilo, da sem ga poklical in povprašal, kako in kaj. Beseda je dala besedo in dogovorila sva se za obisk pri njem, kajti spomnil sem se, da mi je nekoč omenil, da bi mogoče v našem časopisu, ki ga prejemajo tudi upokojenci, predstavili, kaj oni počnejo v tretjem življenjskem obdobju.

V kraju Zg. Laže pri Sv. Jerneju je doma Ivan Cenc, ki uživa na svoji domačiji zaslužen pokoj. Ko sva se s sodelavcem oglasila pri njem, naju je veselo sprejel.

Ko sem mu povedal, da sta bila povod za najin obisk članek in fotografija v lokalnem časopisu, se je razgovoril in me brž spomnil, da sva bila kar precej let sodelavca. Kljub temu pa nisem vedel, s čim se ukvarja v jeseni svojega življenja.

"Plezalke, ki jih imam na sebi na fotografiji, so iz leta 1958," je začel pripovedovati. "Dobil sem jih kot mlad monter pri Elektru in jih še vedno imam," je nadalje-

Ivan Cenc

val, "v rokah pa imam 'šturmačo', s katero sem želel nakazati možnost razsvetljevanja avtobusne postaje v svojem kraju."

Ivan Cenc se je kot monter zaposlil pri Elektro Maribor leta 1958 in delal v rajonu Poljčane. Ko so rajon ukinili, pa je bil predstavljen na delo v Gradnje. "Tam se med delom na nizkonapetostnem omrežju leta 1966 doživel delovno nezgodo in se ob njej tako hudo poškodoval, da imam trajne posledice," je nizal spomine. "Nesreča se je pripetila, ko je ob odvijanju vodnik, ki smo ga menjali, zanihal in udaril ob 35-kilovoltni daljnovod, jaz pa sem v tistem trenutku odvijal in držal vodnike, ki smo jih vlekli. Po rehabilitaciji sem nadaljeval delo v podjetju vse do upokojitve. Po nesreči bi sicer lahko iztožil nekaj plač na račun odškodnine, vendar sem raje ostal v podjetju in se prekvalificiral v inkasanta. Ker pa se mi je zdravstveno stanje slabšalo, sem se spet preusmeril in se posvetil smeri šibki tok. V Iskri v Kranju sem naredil vse potrebne izpite in potem več let vzdrževal telefonske centrale. Potem sem delovno pot nadaljeval tudi v konzumnem oddelku in ko sem se bližal petdesetim letom, sem ponovno

nadaljeval izobraževanje v Vidmu. Delovno dobo sem končal kot telefonist na centrali v Slovenski Bistrici; tam sem bil tudi koordinator razporeditev napak."

Ko je bil Ivan Cenc mlajši in je lahko mesaril, je, kot pravi, "nič koliko prašikom zavil vrat". Danes doma z mladimi prideluje ekološko hrano. "Spomladi," našteva, "so najprej na vrsti jagode. Te smo pridelovali že takrat, ko sem še hodil v službo, zdaj pa imamo približno 60.000 sadik. Gojimo tudi vse vrste vrtnin. Nad našo integrirano oziroma popolnoma ekološko pridelavo bdi snaha, ki je kmetijska inženirka. Poleti je ogromno dela zlasti z zalivanjem, saj je vsa pridelava v pokritih plastenjakih."

Sogovornik je zelo ponosen tudi na svojo faro Sv. Jernej. Zeto posebej v zimskem času, ko je manj drugega dela, skrbi, da ne bi šle v pozabo stare domačije in tradicionalni obrisi pokrajine. S fotografiranjem in nato s sestavljanjem slikovnih albumov, seveda z obveznimi opisi fotografij, prihodnjim rodovom ohranja podobo svoje dobe.

Ročno delo

Ivan Cenc

Ker je vedno šlo z denarjem na tesno, si je Ivo Cenc v mladosti tako rekoč sam postavil dom in ga opremil s pohištvom, ki ga je sam izdelal. Začel pa je tudi plesti košare in izdelovati vse vrste drobnih izdelkov.

“Zdaj, ko sem v pokoju, pa svoje znanje o starih običajih razdajam osnovnošolcem po okoliških šolah,” pripoveduje navdušeno. “Seveda jim predstavim tudi kaj iz svoje zbirke starin. Učitelji mi za

moje nastope namenijo tudi do dve šolski uri, otroci pa so zelo navdušeni, saj takih stvari doma več ne vidijo.”

Ivan Cenc pravi, da se z nekdanjimi sodelavci oziroma sedanjimi upokojenci občasno sreča, vendar je teh srečanj bolj malo in si jih želi več, saj ga zanima, kaj počnejo in s čim se ukvarjajo.

Naše prijetno srečanje se je končalo s predstavitvijo njegovih mojstrov in jih sam izdeluje. In da boste vedeli, taka

predstavitve traja lep čas, saj ima Ivan Cenc med drugim ogromno pletenih izdelkov v miniaturi izvedbi, kolo iz lesa brez kovinskega dela, s katerim se je mogoče peljati, cokle, pipe, staro orodje za elektro inštalaterje, ki ga skoraj ni mogoče več videti, saj so ga uporabljali za upogibanje instalacijskih bergman cevi.

Ob slovesu nama je Ivan Cenc naročal, da pričakuje odgovor na svoje vprašanje: “Kaj pa drugi počnejo?”

➤ Besedilo in fotografija: Milena Rajh

Preselili smo štokljino gnezdo

Delavci območne enote Gornja Radgona in storitvene enote Elektro Gradnje Ljutomer so konec marca preselili gnezdo bele štoklje z električnega droga v naselju Lukavci v občini Križevci pri Ljutomeru. V tej akciji, ki so jo spodbudili lastniki parcele, na kateri je električni drog (ponudili pa so tudi nadomestno lokacijo v neposredni bližini), so sodelovali tudi naravovarstveniki. Gnezdo je bilo treba prenesti, še preden bi se ptice vrnile iz južnih krajev.

Naši delavci so najprej postavili nadomestni betonski drog, nanj pa so namestili kovinsko ogrodje, ki je nosilec gnezda. Ogrodje je izdelal naš sodelavec Zvonko Sovič, velik ljubitelj in poznavalec ptic.

Uporabil je dotrajano nizkonapetostno konzolo in jo prilagodil za betonski drog. Pod gnezdrom je namestil še dve ptičji hišici, ki ju je izdelal iz odpadne embalaže, vse pa je naredil v slogu, ki razkriva velikega poznavalca ptic.

Prenos gnezda ni enostaven in zahteva previdnost, saj je sestavljeno iz prepletene vejve ter iztrebkov mladih štokelj iz preteklih legel in je tudi zelo težko. Tehta tudi več kot 400 kilogramov in ob nepazljivem ravnanju lahko razpade.

Preverili smo in ugotovili, da so se štoklje, znanilke pomladi, že vrnile v staro gnezdo na novi lokaciji. Akcija je bila torej uspešna in verjetno tudi ni bila zadnja.

» Besedilo in fotografija: **Sašo Vukadinović**

Jubilejni 30. Kotnikovi dnevi

Med 19. 3. in 20. 3. 2009 je bilo v Radencih posvetovanje, ki ga je pripravilo Elektrotehniško društvo Maribor. Posveta se je udeležilo več kot 350 strokovnjakov elektrotehniške stroke. Svoje dejavnosti je predstavilo veliko proizvajalcev in zastopstev.

Stojnica Elektra Maribor je bila dobro obiskana

Predstavilo se je tudi naše podjetje. Prvi dan posvetovanja smo na razstavnem prostoru obiskovalcem in zainteresiranim posredovali informacije ter reklamne materiale. Sam sem zastopal dejavnost merilnega laboratorija. Največje pozornosti je bila deležna fotovoltaika, ki jo je zastopal Damjan Poredoš.

Na posvetovanju so bile predstavljene novosti s področja:

- alternativnih virov električne energije in njihovo vključevanje v elektroenergetske sisteme,
- novih standardov SIST na področju električnih instalacij in njihova uporaba v praksi, govor pa je bil tudi o problema-

tiki, izkušnjah ter pomanjkljivostih pri uporabi obstoječih veljavnih standardov,

- velikih tehnoloških projektov,
- novosti s področja električnih instalacij,
- ekologije na področju elektroenergetike in vplivov na okolje.

Za govorniškimi odrom so bili dejavni tudi naši strokovnjaki. Ivan Dovnik je predstavil temo Uporaba sistemskih števec električne energije kot odziv na potrebe trga z električno energijo, Dean Ogrizek temo Izvedba 110-kV kableske povezave po strugi reke Drave, Silvo Ropoša in Boris Unuk pa temo Uvedba napetostnega stabilizatorja v nizkonapetostna omrežja Elektro Maribor.

Stojnica Elektra Maribor

Predstavili smo se

» Besedilo in fotografija: **Milan Borko**

Koliko napora je potrebno za zdravje

Zdrava hrana, zmerna količina alkohola, nič cigaret in dovolj spanca so nujni zato, da nam bo gibanje koristilo.

Za čvrsto in izoblikovano telo hoja, tek, kolesarjenje in podobni športi, ki so zelo blagodejni za srce, ožilje, vitkost ter še za marsikaj drugega, običajno ne zadoštujejo, zato je treba vsaj pet ur na teden posvetiti vadbi za moč mišic.

Gibanje je za zdravje nujno. Tega se počasi zavedajo tudi tisti, za katere je šport skoraj sinonim za mučenje. Pripravljeni so celo pritrditi znanstvenim dognanjem, da je šport skupaj z zdravim življenjem tisto, kar omogoča bistveno bolj kakovostno življenje. Tudi če se ga lotimo v zrelih letih. Toda kako se lotimo stvari, za katero vemo, da nam bi koristila, pa je ne maramo? Pravzaprav se da čudovito živeti tudi brez športa. Za sprostitev pokadimo cigareto ali dve in si privoščimo malo pivo ... Če imamo dobre gene, se zdravstvene težave zaradi slabega ravnanja s telesom ne pojavijo prehitro.

Kaj pa tisti, ki bi kljub temu za vsak primer radi naredili nekaj zase? Najprej si morate čestitati. To bo vsekakor ena vaših najboljših naložb.

Gibanje nam lahko včasih celo bolj škodi kot koristi, če se hkrati z odločitvijo, da bomo živel bolj športno, ne odločimo tudi za zdrav način življenja. Zdravilni učinek teka v lepem pomladanskem jutru bo precej majhen, če bomo po zajtrku prižgali cigareto. Zastrupljanje s cigaretnim dimom škodi tako telesu kot duhu. Nobe- no gibanje ne bo moglo popraviti posledic kajenja. Prav tako gibanje nima posebne- ga smisla, če po vsaki športni dejavnosti zavijemo na "rehidracijo" z večjo količino piva ali celo s kakšno močnejšo pijačo. To je značilno za mnoge rekreativce, na primer tenisače, nogometaše, košarkarje, lovce ipd. Po naporu mora telo počivati in alkohol je zanj le še dodaten napor.

Tekmovalci Elektra Maribor

Tudi če smo občutno pretežki, je treba začeti s športom – z rekreacijo zelo počasi, postopno. Namesto tekati začnite hoditi, če pa boste uporabili še pohodne palice, bo za začetek ravno prav. Hitro hojo, kolesarjenje ali plavanje kombinirajte z vajami za moč ter z zdravo prehrano. Vaje za moč delajte v stanovanju ob gledanju televizije; tako boste izkoristili čas, ki ga nam vedno primanjkuje. Uporabljajte različne uteži in delajte različne vaje za krepitev vseh mišic. Okrepile se vam bodo mišice in kilogrami bodo začeli kopneti. Tako boste počasi začeli teči brez bojzani, da bi se poškodovali.

Še posebej je pomembno, da vsaj na začetku med napori, za katere smo se prostovoljno odločili v želji, da naredimo nekaj dobrega za svoje zdravje, dovolj počivamo, predvsem si privoščimo dovolj spanca.

Torej "ZDRAVA HRANA, ZMERNE KOLIČINE ALKOHOLA, NIČ CIGARET IN DOVOLJ SPANCA" je nujno, da nam bo gibanje koristilo.

Odgovor na vprašanje, **KOLIKO NAPORA JE POTREBNO ZA ZDRAVJE**, je odvisen od zastavljenih ciljev. Na splošno velja, da je gibanje učinkovito samo takrat, ko **VADI-MO REDNO**. Vanj pa seveda moramo vložiti nekaj napora. Če ja naš cilj **ZDRAVO SRCE**, zadostuje 30 minut napora petkrat na teden. Ta napor je lahko tudi hoja. Le dovolj hitra mora biti, počasen sprehod s psičkom ne zadostuje. Tudi tek, če smo se odločili zanj, ne sme biti vselej zelo počasen. Tako v teku sicer ne boste kaj prida napredovali, za zdravo srce pa boste naredili dovolj. Po drugi strani pa drži, da zelo intenziven napor prinaša razmeroma malo dodatnih zdravstvenih koristi. Tistim, ki v

gibanju uživajo, lahko obogati življenje in če res hudo ne pretiravajo, tudi škodi ne. A za tiste, ki športa ne marajo pretirano, je pomembno zavedanje, da za zdravje zadostuje razmeroma blag napor.

Ste se vprašali, kaj pa, če potrebujem šport za to, da zmanjšam vsakodnevni stres zaradi težav v službi ali doma. Potem poiščite šport, ki vas veseli in vas raztrese, ter se z njim ukvarjajte toliko intenzivno, kolikor zmorete. Pazite le, da se ne bo pretiravanje s športom prevesilo v odvisnost in pomenilo le nov vir stresa!

Spomladanski čas je pravi, da se odločimo za redne vaje vse poletje do pozne jeseni, ki nam bodo omogočile, da bomo lahko aktivni tudi v mrzlih zimskih dneh.

Dihalne poti se nam bodo sproti prilagajale nižjim temperaturam; tako bo manj možnosti za različne prehlade in bolezni.

Naj zapišem še misel neznanega rekreativca.

Zadnjič me je jutraj kar nekaj pičilo. Pogled skozi okno je zadostoval, da sem brez razmisleka obul športne copate in vzel pot pod noge. Tek. Brez obveznosti. Kot bi svobodno skakljal po oblakih, ki so se tu in tam razkazovali na sicer jasnem nebu.

Zadal sem si nov cilj. Vem, da bi ga osvojil, tudi če bi deževalo. Telo se je že lepo ogrelo in na čelu so se pojavile prve kapljice kot rosa na travniku, ki sem ga obšel na svojem novem potovanju. Saj pravijo, da brez potu ni uspeha. Potem sem zavil na makadam. Prašilo se je, ker so noge z veseljem zajemale po novi progi. Še 25 minut imam časa, ki si ga vzamem, da sem sam s seboj. Pred mano se je odpiral gozd, poln raznolikih melodij ...

V tistem trenutku prekine moje misli šef z vsakodnevnim "Poročilo, na moji mizi, čez deset minut!" In glej, sploh me ne vznemiri. Ne zmoti me niti dejstvo, da je lani splezal čez moj hrbet. Najraje bi mu svetoval kakšno pravo rekreacijo. Ker vem, kako to vpliva name. Odkar si krepim telo in duha, se počutim, da bi lahko kar poletel. Vse delam z lahkoto. "Poročilo je oddano." Že hitim proti domu. Imam zmenek z ženo in s svojo kolesarsko opremo. Danes imava na sporedu nabiranje kondicije po bližnjem hribu. Čez dva tedna se bom namreč z vso družino udeležili kolesarjenja, ki ga organizira naš klub.

"GIBANJE JE RES OSREČUJOČE."

Pa lep spomladanski pozdrav!

➤ Besedilo in fotografija: **Marjan Orešič**

V spomin Damjanu Kralju

Ko je bila pomlad v naši deželi, smo se sodelavci v žalosti poslovili od Damjana Kralja na njegovem zadnjem počivališču v Laporju.

Damjan se je zaposlil v naši enoti kot monter. Začel je delati v gradbeno-montažni skupini v Poljčanah. Zaradi zdravstvenih težav je bil pozneje prestavljen v enoto v Slovenski Bistrici, kjer je opravljal različna dela kot elektrotehnik. Pomagal je na oddelku vzdrževanja, kjer se je ukvarjal z analizami poslovanja enote, z zavarovalnimi škodami in z računalniškim risanjem. Nekaj časa je bil tudi vodja tehnične dokumentacije na enoti in nazadnje referent za soglasja.

Vseskozi so ga pestile manjše zdravstvene težave, zaradi katerih je bil večkrat na bolniškem dopustu. Nihče

pa ni upal niti pomisliti, da je njegovo zdravje tako prizadeto, da bo odšel od nas brez slovesa.

V spominu ga bomo ohranili kot zvestega sodelavca in dobrega prijatelja.

➤ Besedilo: **uredništvo Infotoka**

Razgovori z upravo

Razgovori z upravo bodo potekali, kot že ustaljeno, vsak 2. ponedeljek v mesecu med 16.00 in 17.30. Za razgovor je potrebna le predhodna najava v tajništvo uprave na telefonsko številko 111.

Razgovori bodo:

9. junij 2009

13. julij 2009

10. avgust 2009

14. september 2009

➤ Besedilo: **uredništvo Infotoka**

Nagrajeni prispevki za Infotok

V vsaki številki Infotoka nagradimo prispevke, ki jih pripravite zaposleni. Vsak lahko pripomore k bolj pestri vsebini našega glasila, zato sodelujte! Morda boste nagrajeni prav vi.

Naredite intervju s svojim sodelavcem, napišite kaj o dejavnostih v prostem času, svojih konjičkih ali dokumentirajte svoj delovni dan. Pri tem pa ne pozabite, da vam uredniški odbor lahko z veseljem pomaga pri pisanju.

Vas zanima, kdo so tokratni nagrajenci za prispevek v Infotoku?

Preberite, kaj so napisali in poglejte njihove fotografije.

Tokratni nagrajenci so:

Damjan Poredoš,

Matej Leskovar in Zvonko Kokol,

Marjan Orešič,

Milena Rajh.

Rojstni dnevi

Maja svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Kocijančič Lidija, Lorber Vladimir, Gaál Arpad, Kaube Peter, Visočnik Konrad, Ploj Andreja, Jus Matej, Horvat Boris, Žerjav Zdenka, Topolnik Simon, Markež Marjan, Tigeli Franc, Horvat Jožef, Nemec Darko, Rajter Alenka, Supanič Simon, Bencak Tomaž, Vukajlovič Dušanka, Reich Franc, Wargazon Ljubo, Murko Stanislav, Pristovnik Jure, Kovačič Simon, Rauh Franjo, Šarman Martin, Marko Matjaž, Lorenčič Mateja, Veršič Zdenka, Miklavič Marija, Grabar Boštjan, Roudi Sebastijan, Grabar Goran, Prajndl Danijel, Kosi Milan, Goričan Boris, Gredin Marjana, Ulbln Andreja, Petrovič Alojz, Erjavec Erih, Zagomilšek Karin, Lorgor Boris, Donko Srečko, Urlaub Milica, Kodrič Drago, Bauman Branko, Vaš Dragica, Žunec David, Fras Iztok, Šef Boris, Matjašec Danilo, Sekirnik Bogdan, Bočnik Robert, Horvat Zmago, Ernecl Ivan, Žnidaršič Irena Marta, Degen Milan, Gošnik Aleksander, Majerič Miran, Črešnar Matej, Škvorc Andrej, Škerlak Mario, Unuk Boris, Bunderla Franc, Rebernak Suzana, Praprotnik Andrej, Polanec Dušan, Šabeder Slavica, Veren Peter, Bračko Zvonko, Kselman Andrej, Domanjko Alojz, Košič Drago, Greif Sebastijan, Grušovnik Bogdan.

Junija svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Korošak Majda, Štabuc Danica, Kolarič Uroš, Kocbek Miljutin, Bratinščak Boštjan, Berghaus Majnik Damjan, Kovačič Igor, Gril Majda, Štumpf Slavko, Topolič Igor, Vižintin Dušan, Prah Vladimir, Zemljič Dejan, Muršec Dušan, Krebs Anton, Perc Tanja, Krajnc Alojz, Pravdič Vlasta, Sinic Milan, Peterčič Vlado, Debeljak Bojan, Vaupotič Franc, Šišernik Matjaž, Dotto Flavio, Berlak Brigita, Ketiš Alojz, Repac Justina, Malek Matej, Đuran Miran, Polič Alojz, Gojčič Bogoslav, Meničanin Branko, Poredoš Damjan, Kolarič Branko, Vrlič Drago, Behin Boštjan, Grajfoner Edita, Lamut Bojan, Mar Vekoslav, Duh Slavica, Bešvir Zvonko, Peterka Miran, Bezjak Luka, Rottner Zvonko, Koprivnik Franc, Žnidar Aleš, Kokol Peter, Zebec Janez, Lešnik Alojz, Zadravec Ivan, Vogrinec Marta, Weingerl Dean, Romih Boris, Veršič Bojan, Kopina Nataša, Vidner Alojz, Kosi Stanislav, Matijašič Hilda, Tadina Matej, Šešerko Ivan, Ramšak Darko, Ornik Vili, Bauer Ludvik.

Julija svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Kirbiš Marjan, Bejek Simon, Rojko Taras, Marhold Danijel, Plahut Tomaž, Jedl Mitja, Grčar Boris, Kramberger Vilko, Tretjak Jurij, Klobasa Franc, Klinc Ignac, Muić Miroslav, Kuzminski Srečko, Repolusk Boštjan, Manojlovič Ana, Koser Anita, Lovrenčič Aleksander, Šerbinek Leon, Kolmanič Cvetka, Kostrevc Tadej, Cugmas Janez, Kosec Ferlež Petra, Doberšek Vladislav, Sagadin Franc, Zemljič Lilijana, Komidar Radoslav, Borovič Srečko, Leskovar Marjan, Habjanič Bojan, Anželj Dušan, Kolar Romana, Knez Borut, Dvoršak Boris, Vanček Preisak Petra, Fink Alojz, Vindiš Franc, Škerlak Vladimir, Žilavec Damir, Munda Matjaž, Graj Gabrijela, Kovačič Dušan, Kropec Ana, Ožvatič Matej, Sukič Jožef, Kolar Tomaž, Babenko Andrej, Kebrič Bojan, Škorjanc Sašo, Šmigoc Alojz, Tement Janez, Pušnik Aleš, Vilčnik Franc, Regvart Branko, Ahej Irena, Stevanović Damjan, Čop Petra, Pernat Darko, Predikaka Ciril, Škaper Gerhard, Duh Bojan, Stanek Branko, Mahorič Andrej, Arnuš Mihael, Čučko Marko, Fleisinger Zlatko, Sukič Alojz, Lednik Uroš, Hecl Igor, Bevk Nada, Brenholz Marjan, Erjavec Erih, Gomzi Darko, Kraiger Jelka, Metličar Benjamin, Kok Borut.

Avgusta svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Mesarec Marijan, Bedrač Robert, Perko Bojan, Kovač Marjan, Vodušek Leopold, Sep Jožef, Vogrinec Nada, Mežič Alojz, Kramberger Klemen, Lazar Bojan, Mar Dušan, Balan Leon, Kogej Andrej, Lapov Darja, Hauptman Jernej, Potočar Rok, Šedivy Janez, Müller Marko, Jovanović Žarko, Žurman Tatjana, Lorenčič Robert, Kresnik Franc, Gorjak Jožef, Vaupotič Milan, Ogrizek Dean, Brunec Jure, Zelko Milan, Vilčnik Martin, Korada Franc, Pregl Miha, Kovačič Branko, Rogan Štefan, Ančič Damir, Črepinko Branko, Horvat Stanislav, Kojc Milan, Vogrinc Jernej, Orožim Kopše Jelka, Zemljina Beno, Mernik Zmago, Koprivnik Darjan, Zemljič Dejan, Čatič Damir, Ajlec Marjan, Veber Karl, Ciglarič Alan, Kostanjevec Zlatko, Oberleitner Gabrijela, Kampl Marjan, Ošljaj Matej, Prevolšek Avgust, Kropec Srečko, Lorenčič Nataša, Prah Slavko, Hlebič Martin, Podgrajšek Irena, Kovačič Jelka, Valenčak Mitja, Vida Sašo, Rus Andrej, Škerlak Drago, Kacijan Venčeslav, Arnuš Rozalija, Šavel Jožef, Marin Ivanka, Jelenc Bogomil, Novak Robert, Reich Tadej, Erjavec Benjamin, Šimon Albert, Zelenik Andrej, Barovič Matjaž, Pejović Mladen, Vogrinec Edi, Berdelak Milan, Protner Mateja, Čarni Gustav, Vajda Andrej, Feguš Milan, Turin Maksimilijan, Kos Bernardka, Sukič Janez, Škerlak Anton, Mauko Milan, Kovačič Gorazd, Polanič Gorazd.

Septembra svoj rojstni dan praznujejo naši sodelavci:

Vukadinović Sašo, Lunežnik Andrej, Peklar Marjan, Erjavec Bojan, Šega Milan, Himelreich Marko, Aristovnik Arnold, Falež Peter, Grilanc Maksimilijan, Ristič Dragan, Šetinc Iztok, Foršek Gerald, Šošter Franc, Butkovič Teodor, Prah Maksimilijan, Dvoršak Miroslav, Horvat Jožef, Fras Bogomir, Koser Nikolas, Gajžler Darja, Krošel Ladislav, Mlinarič Milan, Stupar Saša, Bezjak Gregor, Unuk Janez, Lah Marko, Breg Vili, Veber Bogomir, Krček Boris, Mesarič Bojan, Ficko Jože, Erbert Ludvik, Ciglar Srečko, Čirič Peter, Petrič Branimir, Grlec Milan, Frešer Martin, Metličar Maksimilijan, Cintauer Vlado, Roškar Andrej, Grah Mirko, Kolednik Zvonko, Knez Darko, Robič Terezija, Bezovnik Ervin, Lazar Drago, Kovačič Ciril, Kolednik Dejan, Krajnc Marina, Lorenčič David, Cizerl Stanislav, Damjanović Aleš, Vampl Franc, Kosič Marjeta, Feguš Terezija, Toplak Stanislav, Belšak Jožef, Težak Marjan, Zorko Andreja, Črešnar Ivan, Ožek Franc, Sovič Zvonko, Ternovšek Hermina, Horvat Bogomir, Žel Branko, Lorber Blaž, Brumec Zlatko, Mirt Mateja.

Čestitamo!

Uprava

» Fotografija: **Milena Rajh**

Uredniški odbor: **Marko Bračič, Lidija Kocijančič, Boštjan Grabar, David Gril, Jana Jurše Škorc, Peter Kaube, Bernardka Kos, Marjan Orešič, Miro Pečovnik, Iztok Petrovič, Franci Prelog, Miroslav Prešern, Milena Rajh, Darinka Renko, Boštjan Rous, Jurij Tretnjak, Mihaela Šnuderl** (odgovorna urednica)

Produkcija: **Kraft&Werk**
Oblikovna zasnova: **Kraft&Werk**
Naklada: **1550 izvodov**
Tisk: **Versana**
Natisnjeno: **maj 2009**
Letnik VIII, številka 33

ELEKTRO MARIBOR d.d.